

Kvalitetsrapport

for Københavns Kommunes folkeskoler

Indhold

<u>Indhold</u>	2
<u>Indledning</u>	3
<u>Kvalitetsrapport for Københavns Kommune</u>	3
<u>Hvad er kvalitet i Københavns Kommune?</u>	3
<u>Indikatorer på kvalitet</u>	3
<u>Resultater</u>	4
<u>Skolerapporten indgår i en proces</u>	4
<u>Kommentarer</u>	4
<u>Kvalitetsrapporten og PISA-København</u>	5
<u>Sammenfatning af kommunens resultater</u>	5
<u>Styrket faglighed</u>	8
<u>Integration</u>	25
<u>Tryghed, trivsel, livsglæde og demokratisk dannelse</u>	32
<u>Sunde børn</u>	37
<u>Udsatte børn</u>	40
<u>Forældresamarbejde</u>	44
<u>Skoleledelse</u>	46
<u>Nøgletal</u>	50

Indledning

Kvalitetsrapport for Københavns Kommune

Hvert år skal alle kommuner udarbejde en kvalitetsrapport for skolesystemet under ét og en kvalitetsrapport for hver enkelt folkeskole. Rapporten skal godkendes af kommunalbestyrelsen (i København Borgerrepræsentationen) og lægges på kommunens hjemmeside (www.kk.dk) senest 1. januar 2010. Dette er Kvalitetsrapporten for Københavns Kommune under ét (Kommunerapporten), og den har to dele.

Den første del af rapporten udgør en opgørelse af data og resultater, som refererer til Københavns Kommunes målsætninger om kvalitet i folkeskolen, som de er beskrevet i det politiske forlig Faglighed for Alle. Den anden del udgør kommunens nøgletal. Her er supplerende data, som kommunen er forpligtet til at levere i forhold til: *"Bekendtgørelse om anvendelse af kvalitetsrapporter og handlingsplaner i kommunalbestyrelsens arbejde med evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen"*.

Hvad er kvalitet i Københavns Kommune?

I Københavns Kommune har man valgt at lade en række kvalitetsbeskrivelser være udgangspunktet for kvalitetsrapporten. Disse beskrivelser er formuleret ud fra beslutninger, som Børne- og Ungdomsudvalget i Københavns Kommune har truffet. De vigtigste af dem kommer til udtryk i det politiske forlig Faglighed for Alle. Kvalitetsbeskrivelserne gengives i denne rapport med stor skrift. Med sit selvstændige afsnit med nøgletal reflekterer rapporten således både kommunens kvalitetsbeskrivelser og bekendtgørelsens krav til nøgletal.

Kvalitetsbeskrivelserne er ordnet efter hovedområderne i Faglighed for Alle. Her er de syv kommunale indsatsområder knyttet til Faglighed for Alle:

- Styrket faglighed
- Integration
- Tryghed, trivsel, livsglæde og demokratisk dannelse
- Sunde elever
- Udsatte elever
- Forældresamarbejde
- Skoleledelse

Målgruppen for rapporten er bred. *Lokalpolitikkerne* skal bruge den som grundlag for prioriteringer og eventuelt konkrete tiltag. Rapporten danner grundlag for *Distriktsledelsernes* resultatsamtaler med skolelederne og dermed for lokale udviklingskontrakter. *Skolebestyrelsen* kan bruge skolerapporten som udgangspunkt for principbeslutninger, og *skolelederen* kan bl.a. bruge den i udarbejdelse af handleplaner. Kommunens *borgere*, og ikke mindst *forældre til skolebørn*, kan gennem rapporterne få et indtryk af skolesystemets og de enkelte skolers styrker og udfordringer.

Indikatorer på kvalitet

På baggrund af kvalitetsbeskrivelserne ud fra Faglighed for Alle har forvaltningen formuleret nogle antagelser om, hvad kvalitet inden for de udvalgte områder konkret indebærer, og hvordan kvaliteten dermed kommer til udtryk. Disse antagelser er baseret på forskning og erfaringer. En indikation kan være et fagligt forhold, en proces, en metode eller en måde at organisere et område på. Den forskningsmæssige begrundelse kan i den sammenhæng basere sig på teorier og empiri fra flere fagområder. Kvalitetsindikatorerne er markeret med .

Indledning

I kvalitetsrapporten er vægten lagt på indsatsområder, som antages at have bred gyldighed. Men det betyder ikke, at det enkelte indsatsområde skal have den samme vægt på alle skoler og til enhver tid. For hvad der styrker kvalitet i én sammenhæng, behøver ikke nødvendigvis at gøre det i en anden. Vægtningen er oplagt forskellig fra almenskole til specialskole, ligesom den kan være forskellige fra en skole med en høj tosprogsprocent til en skole med en lav. Det forhold skal tænkes med, når rapportens omfattende dokumentation anvendes i en vurdering af den enkelte skole, og i særlig grad hvis den bruges til at sammenligne skoler indbyrdes.

Resultater

I skolerapporten sker dokumentationen med data fra forskellige kilder:

- Spørgeskemaer til skolelederne, elever og forældre
- Databaser: UNI-C, KMD-ELEV, BUFLIS
- Opgørelser og registreringer i forvaltningen omkring elevfravær, skolevalg, uddannelse mm.

I det tekniske bilag til den samlede kvalitetsrapport er der gjort nærmere rede for ovenstående kilder og for beregning af resultater. De enkelte registreringer er så vidt muligt oversat til et procenttal. Det er sket således, at et højt procenttal i alle tilfælde vil være at foretrække, og således at 100 % er den ideelle værdi. I de fleste tilfælde vil 100 % dog være et urealistisk mål; fx 100 % lærertilstedeværelse – uden sygefravær. Men vi har alligevel fastholdt procenttallet for dermed at lette overskueligheden

Forældretilfredsheden kan kun oplyses på kommuneniveau, idet der er tale om en stikprøveundersøgelse (KL-kompas), som ikke leverer oplysninger om skoletilhør. Besvarelsesprocenten er kun 46,2, og respondenterne er ikke nødvendigvis repræsentative for den samlede forældregruppe. Resultaterne kan derfor kun angive tendenser, og man skal være særlig varsom med at sammenligne resultaterne år for år. Forvaltningen overvejer, hvordan en fremtidig brugerundersøgelse til afløsning af KL-kompasset bør udformes. Kravet er, at besvarelsesprocenten skal kunne sammenlignes med foregående år, men samtidigt bør det være et mål at opnå en højere besvarelsesprocent og dermed et mere validt resultat. Endvidere er det intentionen, at der også skal kunne leveres data på skoleniveau.

Læseren skal generelt være opmærksom på, at dokumentationen er udtryk for en række kompromisser. Der er krav om bestemte data i bekendtgørelsen om Kvalitetsrapporten, ligesom kommunen – for at undgå bureaukratisering – i videst muligt omfang har benyttet sig af data, som forvaltningen havde i forvejen. Den dokumentation, som rapporten lægger frem, giver derfor ikke et fuldt ud dækkende udtryk for skolernes kvaliteter inden for de forskellige områder. I den sammenhæng er det vigtigt at supplere med de enkelte skolers kommentarer til afsnittene og skolens faglige sammenfatning.

Skolerapporten indgår i en proces

Med baggrund i de enkelte skolers Kvalitetsrapporter fra 2008 og centrale mål har skoleleder og distriktschef i løbet af efteråret 2008 udarbejdet prioriteringer for skolens indsats. Disse prioriterede indsatsområder fremgår af skolens Kvalitetsrapport. Den endelige prioritering samt udarbejdede resultatmål for de enkelte skoler på disse områder er efterfølgende sket i et samarbejde mellem skoleleder og distriktschefer, og disse mål er nedfældet i de enkelte skolers Udviklingskontrakter. Udviklingskontrakter er første gang udarbejdet ved årsskiftet 2007/08.

Kommentarer

For hver af de opstillede indikatorer for kvalitet indeholder Kommunerapporten en kommentarboks. Den har tre dele.

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

Indledning

- Først *kommentarer*, som uddyber eller forklarer informationerne. Her kan rapportens tekniske bilag supplere.
- Dernæst forvaltningens *vurdering* af resultaterne, som koncentrerer sig i et trafiklys. Det viser *grønt*, hvis forvaltningen vurderer, at resultatet er tilfredsstillende. Det viser *gult*, hvis der er grund til at være særlig opmærksom på udviklingen. Endelig viser det *rødt*, hvis resultatet ikke er tilfredsstillende. Rødt lys er imidlertid ikke nødvendigvis et udtryk for et dårligt resultat. At tosprogede elever i gennemsnit opnår en gennemsnitskarakter ved de afsluttende prøver i dansk, som efter socioøkonomisk korrektion udgør 87,7 % af den, de etsprogede får, er måske ikke et dårligt resultat. Men i forhold til, at politikerne i København har besluttet, at der i 2012 ingen forskel må være, er resultatet ikke tilfredsstillende.
- Endelig er der under overskriften *Igangværende og planlagte tiltag* anført, hvordan forvaltningen agter at følge op på resultatet. I flere tilfælde står der, at resultatet tages op i Resultatsamtalen 2009 mellem Børne- og Ungdomscheferne og de enkelte skoleledere. Det vil naturligvis kun være aktuelt, hvis den pågældende skole har problemer på området. I det hele taget vil Resultatsamtalerne tage udgangspunkt i forhold, som Børne- og Ungdomschefen og skolelederen i fællesskab finder det nødvendigt at prioritere.

Kvalitetsrapporten og PISA-København

PISA-København 2004, en lokal gennemførelse af den internationale PISA-undersøgelse, var den direkte

anledning til Kvalitetsløft til Folkeskolen (KtF), et projekt som senere er blevet integreret i Faglighed for Alle. I forbindelse med PISA-København 2004 besluttede det politiske udvalg endvidere at iværksætte en følgeforskning, der bl.a. skulle søge at finde fællestræk ved de skoler, som i undersøgelsen scorede højere end forventeligt i forhold til elevernes socioøkonomiske baggrund. Efterfølgende er bl.a. klasseeffekten – den betydning det har for forskellige elevgrupper at gå i forskellige klasse – blevet undersøgt. Denne forskningsindsats er nu afsluttet, og resultater og erfaringer vil kunne indgå såvel i skolernes opfølgning som i udviklingen af Kvalitetsrapporten. Også mere langsigtet vil forskningen og et tilknyttet udviklingsarbejde kunne kvalificere den videre kvalitetsudvikling af de københavnske skoler.

I foråret 2007 blev der gennemført en ny runde af PISA-København. Københavnske 9. klasses elever viser større fremgang i læsning end landets elever generelt - og det gælder især de tosprogede. Det er særlig evnen til at perspektivere det læste, som er forbedret. Men udviklingen i naturfag og matematik står i stampe, for matematiks vedkommende endda med tendens til tilbagegang. Pisa 2007 giver på den baggrund udsigt til fortsat hårdt arbejde og politisk fokus på at løfte fagligheden i den københavnske folkeskole.

Endelig skal det nævnes, at Kvalitetsrapporten udgør hovedstammen i den analyse, der efterfølgende skal indgå i vurderingen af effekten af de mange tiltag i Faglighed for Alle. Kvalitetsrapport 2008 dannede grundlag for midtvejsevalueringen, og Kvalitetsrapport 2010 indgår i slutevalueringen.

Sammenfatning af kommunens resultater

Pilenes retning angiver om situationen samlet set er uændret, bedre eller ringere end sidste år. Pilene er baseret på de anførte sammenligningstal fra 2008-rapporten.

Styrket faglighed

↓ *Fagligt niveau og forældretilfredshed med dette*

De faglige resultater er ikke helt tilfredsstillende. Der er en registreret tilbagegang i forhold til

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

Indledning

2008, men det er endnu usikkert, om tilbagegangen er specifik københavnsk. Aalborg kan som eneste 6-by levere karakterer for 2009 allerede nu, og her er udviklingen præcis som i København. Forældrenes oplevelse af det faglige niveau er stadig ikke tilfredsstillende. Se side 8.

→ *Planlægning og gennemførelse af undervisning*

Omfanget af planlagt undervisning følger på langt de fleste skoler de kommunale krav, men det er opmærksomhedskrævende, at enkelte skoler ikke overholder de statslige krav til timetallet over en treårig periode. Den faktiske gennemførelse af den planlagte undervisning er i det store og hele tilfredsstillende, selv om en mere fleksibel tilrettelæggelse måske kunne sikre mere brug af uddannede lærere. Se side 10.

→ *Lærerkvalifikationer, efteruddannelse og timedækning ved lærerfravær*

Undervisningen varetages som sidste år af kvalificerede lærere, og der er en stor efter- og videreuddannelsesaktivitet i kommunen. Dog er der problemer med at få uddannet tilstrækkelig mange praktiklærere. Skolerne håndterer overordnet set den situation tilfredsstillende, at den faste lærer er fraværende – men fraværet af den skemalagte underviser har dog et noget højt niveau. Se side 11.

↑ *Evalueringspraksis og vidensdeling*

Skolernes evalueringspraksis er i god udvikling. Det samme gælder tilstedeværelse af vejledere samt anvendelse af vidensdeling lærere og ledelse imellem. Der er imidlertid behov for en mere rationel brug af de kompetencer, vejlederkorpset besidder. Der er i år en tydelig fremgang mht. at få inddraget elever og forældre. Se side 16.

↑ *Læseindsatsen*

Der er væsentligt færre elever med registrerede læseproblemer end for et år siden (antallet er reduceret med en tredjedel), og der følges stadig mere konsekvent op på problemerne. PISA-undersøgelserne viser, at der er fremgang i læsekompetencer, især i forhold til tosprogede elever, hvad der tyder på, at indsatsen over for de læsesvage elever har båret frugt. De skærpede krav til de afsluttende prøver bekræfter, at der fremover skal mere fokus på faglig læsning. Se side 17 og følgende.

↑ *Overgang til ungdomsuddannelser*

Der er ikke brugbare sammenligningstal, da vi først i år har gode data mht. overgang til ungdomsuddannelserne. 82 % af en årgang er et år efter afsluttet niendeklasse stadig i uddannelsessystemet. Da man ved, at mange falder fra de følgende år, er resultatet ikke godt nok. Det er imidlertid stærkt tilfredsstillende, at de tosprogede i mindst lige så høj grad som de etsprogede er i uddannelsessystemet efter et år. Se side 19.

→ *Materialer og undervisningsplanlægning*

Mængden af tidssvarende it-udstyr er tilfredsstillende, men det vækker bekymring, at skolens specialister (vejledere, centerteam) i for ringe grad inddrages i planlægningen af undervisningen. Der synes at være et rimeligt udbud af materialer til undervisningsdifferentiering, men støtten til brugen af dem er ikke optimal.

→ *Faglige udfordringer til de fagligt svage elever og til den samlede elevgruppe*

Stort set alle elever i almenklasser går op til de afsluttende prøver, mens kun 9 procent af eleverne på specialskoler går op i mindst 50 % af disciplinerne. Et stigende antal elever modtager specialundervisning uden tæt indholdsmæssig sammenhæng med undervisningen eller undervises uden for skolen. Der er stadig behov for flere udfordringer til de fagligt stærke elever. Se side 19.

Integration

Mere ligelig fordeling af et- og tosprogede elever

- ↑ Bestræbelsen på at få flere etsprogede elever på skoler med mange tosprogede er efter en

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

Indledning

tilbagegang i 2008 nu gået frem igen. Se side 25

- ↑ Tilsvarende er det lykkedes med at få flere tosprogede på de etsprogede skoler. Der er nu 800 flere tosprogede på disse skoler end i 2004. Se side 25.
- ↓ *Præstationsgab mellem et- og tosprogede elever*
Selv efter socioøkonomisk korrektion er forskellen stigende i forhold til året før. En del af forskellen kan ligge i ændringer i prøverne og de benyttede omsætningskarakterer fra antal rigtige til karakterer. Men de meget store forskelle mellem skolerne og endda internt på skolerne mellem klasser kalder på bevågenhed. Præstationsgab er vokset i alle fag bortset fra læsning og engelsk. Se side 27.

Tryghed, trivsel, livsglæde og demokratisk dannelse

- ↑ *Basal tryghed og konfliktløsning*
Et endnu større antal børn end sidste år er basalt trygge. Omfanget af mobning er væsentligt reduceret, men at der fortsat finder mobning sted i skolen er naturligvis ikke tilfredsstillende. Den basale tryghed er som sidste år helt overvejende til stede. Se side 33.
- *Elevmedbestemmelse, elevfeedback og klasseledelse*
Eleverne oplever ikke, at de har stor medbestemmelse, og der er stadig behov for at kvalificere klasseledelse på skolerne. Skolerne anvender stadig ikke i tilstrækkelig grad undervisnings- og evalueringsformer, som inddrager eleverne. Se side 32 og følgende.
- *Udfordringer til den enkelte elev*
Elevernes oplevelse af fagligt udbytte og af passende udfordringer er ikke helt tilfredsstillende, og ambitionsniveauet kan godt hæves noget. Se side 35.
- *Oplevelse af meningsfuldhed*
For mange elever kan lige som sidste år kun i begrænset omfang se meningen med det, der foregår i skolen, men et rimeligt antal oplyser dog, at de har lyst til at lære. Det er ikke tilfredsstillende. Se side 35.

Tryghed, udfordringer og oplevelse af meningsfuldhed er de centrale elementer i begrebet *livsglæde*.

Sunde børn

- *Motion og bevægelse*
Selv om forudsætningerne synes at være til stede, bevæger eleverne sig stadig ikke nok, og de får for sjældent sved på panden. Se side 37.
- *Økologi og sundhed*
Det er ikke tilfredsstillende, at så få elever benytter skolemadsstilbuddet og at tilfredsheden ikke er større. Med den nye skolemadsordning der er starter efteråret 2009 er der en forventning om at langt flere elever vil benytte skolemadsordningen. Se side 38.
- *Miljøcertificering og miljøaktiviteter*
Miljøcertificering har været sat på stand by men gennemføres nu i fuldt omfang. Relativt få elever er inddraget i miljøaktiviteter, men en systematisk indsats for udbredelse af miljøaktiviteter og udvikling af miljøkompetencer er først lige sat i gang. Se side 39.

Udsatte børn

- ↓ *Forældretilfredshed med specialundervisningssystemet*
Forældretilfredsheden er ikke høj nok og endda svagt faldende, og der er over de sidste år et stigende antal klager over visitationen – de sidste år dog med en dæmpet stigningstakt. Se side 40.
- ↑ *Bekymrende elevfravær, Adfærd, Kontakt og Trivsel (AKT) samt socialrådgivere på skolen*
Bekymrende fravær registreres nu systematisk. Opfølgningen herpå er imidlertid ikke

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

Indledning

tilfredsstillende. Der er nu AKT-vejledere uddannet på stort set alle skoler, og de benyttes effektivt. Socialrådgivere er nu som målsat tilknyttet 29 skoler. Se side 41.

Forældresamarbejde

↑ *Forældreinddragelse og klare tilbagemeldinger*

Der er nu god gang i brug af elevplaner. Der er en markant stigning i gennemførelse af evalueringssamtaler. Forældretilfredsheden med skole-hjemsamarbejdet er stadig ikke høj nok, men dog på andet år stigende. Cirka 80 % af forældrene deltager i klassemøder og i arrangementer omfattende hele skolen. Se side 44.

↑ *Lokal politik for skole-hjemsamarbejdet*

Samtlige skoler har nu nedskrevne principper for skole-hjemsamarbejdet. Se side 45.

Skoleledelse

↑ *Ledelsesuddannelse og lederbemanding*

Et ret stort antal skoleledere deltager i ledelsesuddannelse, og et stadig stigende antal har gennemført en lederuddannelse. De økonomiske rammer er til stede, men deltagelsen begrænses af arbejdspresset på skolerne. Ledernormeringen har stabiliseret sig på et lidt lavere niveau end sidste år. Se side 46.

↓ *Fysisk og psykisk arbejdsmiljø*

For så vidt kvaliteten af arbejdsmiljøet kommer til udtryk gennem korttidsfravær og langtidsfravær samt udskiftning af medarbejdere, er kvalitetsniveauet ikke tilfredsstillende. Sygefraværet er samlet set steget lidt i forhold til 2007, men korttidsfraværet er dog faldet en smule. Lærerne har lavere arbejdsglæde end gennemsnittet for medarbejdere i Københavns Kommune. En relativ stor udskiftning inden for skoleåret skaber diskontinuitet i skolernes arbejde. Se side 48.

Styrket faglighed

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 1 er:

1. Kvalitet betyder, at der er et højt og dokumenteret niveau for de københavnske børns indlæring gennem undervisningsdifferentiering og evaluering

En overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i elevernes resultater ved folkeskolens afsluttende prøver 2009 (med sammenligningstal 2008)

Bemærk at alle karakterer er efter ny karakterskala.

Gennemsnitskarakteren i de bundne prøvfag er i foråret 2009 5,72 (6,18)

Ukorrigeret er gennemsnitskarakteren i de bundne prøvfag på kommunebasis samlet set den samme. (idet der korrigeres internt i kommunen, hvorved korrektionerne – når alle elever indgår – samlet set ophæver hinanden).

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

Styrket faglighed

Fordelt på fag ser karaktergennemsnittet således ud, idet højeste og laveste karaktergennemsnit på de enkelte skoler er anført (maksimum og minimum er korrigerede værdier)

Fag	Kommunalt gennemsnit	Højeste skolegennemsnit (korrigeret)	Laveste skolegennemsnit (korrigeret)
Matematik, problemregning	5,69 (5,21)	7,41	2,25
Matematik, færdighedsregning	6,70 (6,21)	8,79	3,79
Dansk, skriftlig fremstilling	5,26 (6,42)	7,67	2,88
Dansk, mundtligt	6,68 (6,69)	8,81	4,34
Dansk, retskrivning	4,88 (5,24)	7,08	2,60
Dansk, læsning	4,44 (5,24)	6,13	1,64
Fysik/kemi	5,40 (5,45)	7,96	2,96
Engelsk	6,70 (6,91)	9,57	4,48

Kommentarer

Efter socioøkonomisk korrektion

Denne gennemsnitskarakter er korrigeret for den statistisk beregnede effekt af den socioøkonomiske baggrund for hver enkelt elevs forældre. Der er ikke umiddelbart sammenlignelige tal fra øvrige kommuner.

Uden socioøkonomisk korrektion

De tilsvarende tal for folkeskoler i alle kommuner vil først foreligge december 2009.

Ved overgang til ny karakterskala

Ved alle sammenligninger af karaktergennemsnit (enten mellem grupper af elever – fx etsprogede og tosprogede – eller mellem skoler) skal man være opmærksom på, at ny og gammel karakterskala har forskellige spring mellem karakterernes talværdier. Hvor middelområdet i den gamle skala blev beskrevet gennem karaktererne 7, 8, og 9, anvendes nu kun karaktererne 7 og 4 i middelområdet. En forskel på en halv karakter udtrykkes i gammel skala som en forskel på 0,5 point, mens den efter den nye skala udtrykkes ved 1,5 point.

Helt aktuelle prøve karakterer i år.

I modsætning til hvad der var tilfældet med de første to kvalitetsrapporter, gengives i år prøve karaktererne for indeværende år. Det betyder desværre, at det ikke er muligt at oplyse om landsgennemsnittet, da dette først foreligger december 2009. Forvaltningen har forhørt sig i alle 6-byerne, og kun Aalborg og Århus er i stand til at oplyse om karaktererne 2008 → 2009. Begge steder er tendensen den samme som i København med næsten præcis samme bevægelse .

Vurdering

Faldet i retskrivning og læsning er formentlig både af teknisk karakter og har at gøre med en øget sværhedsgrad. Dette bekræftes af UNI_C og af DPU. Undervisningsministeriet har i år produceret omsætningstabeller (som omregner antal rigtige svar til en karakter) efter kravene i Fælles mål og uden at tilstræbe den traditionelle normalfordeling. Dermed kan karaktererne ikke sammenlignes med sidste år. Det er endvidere den helt entydige tilbagemelding, at specielt læseprøven i år var meget sværere end sidste år. Selv om det kan korrigeres ved omsætningstabellen, så vil et opgavesæt, der opleves meget svært, betyde at svage læsere helt opgiver og dermed scorer dårligere, end de egentlig behøvede. Omvendt hævder de fagfolk, der har udarbejdet prøven, at den svarer til kravene i Fælles mål, og at problemet er, at der ikke undervises på tilstrækkeligt højt niveau især i forhold til faglige tekster. Eneste tilgængelige sammenligningskommune er p.t. Aalborg, og her ses præcist samme fald som i København i læsning og skriftlig fremstilling.

Det generelt lave niveau samt den meget store variation mellem skolerne og de enkelte årgange peger på at de generelle indsats med kompetenceudvikling og metodeudvikling skal suppleres med en mere fokuseret forvaltningsopfølgning over for enkeltskoler med svage resultater. Yderligere viser forskningen i forbindelse med PISA-København, at der også på de enkelte skoler er meget store forskelle på resultaterne fra de enkelte klasser på samme trin. Næsten uanset hvad der kan gives af forklaringer er det naturligvis ikke acceptabelt, at en skole efter socioøkonomisk korrektion kan have en gennemsnitskarakter på 1,64 i læsning.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil tage kontakt med de uddannede læsevejledere og sikre, at faglig læsning – som 1100 lærere har fået 30-timers kursus i i forbindelse med Faglighed for Alle – faktisk får den vægt i undervisningen, der er brug for. Endvidere vil forvaltningen gøre opmærksom på, at TL3, som er standardtesten i 8. klasse, ikke er i overensstemmelse med de nye krav i læsning, og at testresultaterne herfra ifølge følgeforskningen til PISA-København tegner et alt for lyserødt billede af elevernes læsekompetencer i forhold til PISA-undersøgelsen og læsetesten ved de afsluttende prøver.

En anden overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i forældrenes tilfredshed med deres barns faglige udbytte af skolegangen.

Gennemsnitlig score (0-100 %) mht. **forældrenes tilfredshed med deres barns faglige udbytte** af skolegangen

69,7 % (71,3 %)

Kommentarer

De 69,7 % målopfyldelse baserer sig på spørgeskemaundersøgelsen KL-Kompasset, som er gennemført i foråret 2009. 12 % (13 %) er meget utilfredse eller utilfredse med deres barns faglige udbytte.

Det er værd at bemærke, at tallet refererer til forældre, som på det pågældende tidspunkt har deres børn i en københavnsk folkeskole. Hertil kommer de ca. 25 %, som har valgt folkeskolen fra. Det er ikke muligt at sige, om utilfredsheden med det faglige niveau udelukkende er et problem for forældre til fagligt stærke elever, hvorfor en indsats for at styrke fagligheden må rette sig mod elever på alle faglige niveauer.

Vurdering

Det er utilfredsstillende, at de ca. 25 % som vælger privatskoler, i vid udstrækning gør det pga. utilfredshed med det faglige niveau. For de øvrige forældre er det heller ikke acceptabelt, at 12 % er utilfredse med deres børns faglige udbytte – uanset hvordan forældre har forstået udtrykket "fagligt udbytte".

Igangværende og planlagte tiltag

Kvalitetsbeskrivelse 1 styrkes ved ...

1.1 At skolerne sikrer, at der planlægges undervisning i overensstemmelse med bestemmelserne herom

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

Styrket faglighed

Andelen af **undervisningstimer, som er planlagt** på kommunens skoler udgør 103 % (103) af de kommunale krav (hvortil der er udmeldt timer). Det planlagte timetal udgør i gennemsnit 109 % (110) af folkeskolelovens minimumstimetal.

Det er et lovkrav, at skolerne over en treårig periode skal planlægge et minimumstimetal for hver de tre hovedfaggrupper i henholdsvis indskoling, på mellemtrinnet og i udskoling. Hvis man ser bort fra helt ubetydelige mangler (mangler på under 5 timer i alt over tre år) har 16 skoler på et eller flere af nedenstående områder planlagt færre timer end lovkravet:

Humanistiske fag i indskoling:	2 skoler har planlagt for få timer
Humanistiske fag på mellemtrinnet	3 skoler har planlagt for få timer
Humanistiske fag i udskoling	2 skoler har planlagt for få timer

Naturfaglige fag i indskoling	2 skoler har planlagt for få timer
Naturfaglige fag på mellemtrinnet	2 skoler har planlagt for få timer
Naturfaglige fag i udskoling	1 skole har planlagt for få timer

Praktisk/musiske fag på mellemtrinnet	4 skoler har planlagt for få timer
Praktisk/musiske fag i udskoling	5 skoler har planlagt for få timer

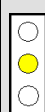
På alle alment skoler er **tysk obligatorisk tilbudsfag**.

46 (49) alment skoler og **2** (2) specialskoler har tillige **fransk som tilbudsfag** 2009/10

Kommentarer

At procenten på de fleste skoler i forhold til de kommunale krav (som afspejler sig i de udmeldte ressourcer) ligger lidt over 100 er et udtryk for, at skolen anvender de behovsbestemte ressourcer til timetalsforøgelse for elever. Ingen skoler ligger *samlet set* under ministeriets krav.

For treårsperioden 2005/06, 2006/07 og 2007/08 har ministeriet offentliggjort tal for dansk, matematik og klassens tid, fordi der for hvert af disse fag som de eneste er specifikke minimumskrav. Andelen af elever, som ikke fik lovens minimumstimetal over denne periode, er i dansk indskoling 2 % (landsgennemsnit 4 %), matematik indskoling 2 % (landsgennemsnit 3 %) og klassens tid 12 % (landsgennemsnittet 11 %).

Vurdering

Når det overhovedet forekommer, at skoler ikke fuldt ud leverer det lovbestemte henholdsvis kommunalt bestemte timetal, hænger det ofte sammen med indtastningsproblemer, som skolerne har gjort opmærksom på. Indtastningssystemet gør det svært at registrere puljetimer, holddannelser, særlige valgfagsordninger, dansk som andetsprogsundervisning mv. Det spiller også ind, at København over en årrække har nærmet sig lovgivningens minimumstal, hvorfor især skoler med få ekstraressourcer let kommer tæt på minimumstallene.

Igangværende og planlagte tiltag

Børne- og ungdomscheferne er blevet bedt om at samle op på dette forhold i Resultatsamtalerne efteråret 2009. Det fremgår af de enkelte skolers kvalitetsrapporter, hvor der er problemer.

1.2 **At skolerne sikrer, at undervisningen gennemføres som planlagt for alle elever**

Andelen af de planlagte timer, som samlet set gennemføres på kommunens skoler ----- **98,2 % (98,1 %)**
I indskoling gennemføres 99,8 % (99,8) af de planlagte timer, mens andelen på mellemtrinnet er 99,2 % (99,1) og på 7.-9. klassetrin 96,9 % (96,7).

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

Kommentarer

Gennemførelse af timer

Den første opgørelse relaterer sig direkte til de planlagte lektioner, som optræder på elevernes skoleskema. Kun 1,3 % af disse planlagte timer gennemføres ikke. Alle tre tal udviser en svag fremgang i forhold til 2008. Tallene i denne opgørelse er oplyst af skolen i spørgeskemaet til Kvalitetsrapporten.

Vurdering

Generelt er en gennemførelsesprocent på 99 tilfredsstillende, selv om det ikke er helt tilfredsstillende, at 7.-9. klassetrin kun gennemfører ca. 96,8 % af timerne.

Igangværende og planlagte tiltag

Enkelte skoler har meget lave gennemførelsesprocenter (ned til 84 % i udkolingen), og sådanne forhold tages op i Resultatsamtalen 2009.

1.3 At skolerne sikrer, at undervisningen varetages af kvalificerede lærere

i naturfag

Andelen af timer i **fysik/kemi** på skolen, som varetages af lærere, der har **linjefag eller tilsvarende faglig uddannelse** **88,7 % (81,7)**

Andelen med **lignende kvalifikationer** **8,8 % (7,1)**

Skolerne har tilmeldt 12 lærere til linjefagsuddannelse med fuld central støtte.

Andelen af timerne i **geografi** på skolen, som varetages af lærere, der har **linjefag eller tilsvarende faglig uddannelse** **62,4 % (58,9)**

Andelen med **lignende kvalifikationer** **29,2 % (25,2)**

Skolerne har tilmeldt 10 lærer til linjefagsuddannelse med fuld central støtte

Andelen af timerne i **biologi** på skolen, som varetages af lærere, der har **linjefag eller tilsvarende faglig uddannelse** **75,0 % (63,8)**

Andelen med **lignende kvalifikationer** **19,6 % (23,3)**

Skolerne har tilmeldt 12 lærere til linjefagsuddannelse med fuld central støtte

Andelen af timerne i **natur og teknik** på skolen, som varetages af lærere, der har **linjefag eller tilsvarende faglig uddannelse** **48,2 % (45,5)**

Andelen med **lignende kvalifikationer** **45,3 % (38,3)**

Skolerne har i 2009/10 tilmeldt 9 lærere til linjefagsuddannelse med fuld central støtte. I 2007/08 var det 13 og i 2008/09 var 17 tilmeldt.

i matematik

Styrket faglighed

Andelen af timerne i **matematik** på skolen, som varetages af lærere, der har **linjefag eller tilsvarende faglig uddannelse** **75,5 % (78,4)**

Andelen med **lignende kvalifikationer** **23,1 % (20,3)**

Skolerne har tilmeldt 1 lærer til linjefagsuddannelse med fuld central støtte

i dansk

Andelen af timerne i **dansk** på skolen, som varetages af lærere, der har **linjefag eller tilsvarende faglig uddannelse** **88,1 % (89,0)**

Andelen med **lignende kvalifikationer** **13,2 % (11,0)**

i idræt

Andelen af timerne i **idræt** på skolen, som varetages af lærere, der har **80,0 % (74,6)**

linjefag eller tilsvarende faglig uddannelse **19,6 % (21,7)**

Andelen med **lignende kvalifikationer**

i specialpædagogik

Andelen af timerne på **specialskoler/specialklasserækker**, som varetages af lærere, der har **speciale C eller pd i specialpædagogik** **38,1 % (40)**

Andelen af timerne på **specialskoler/specialklasserækker**, som varetages af lærere, der har **specialpædagogisk grundkursus eller har lignende kvalifikationer** **41,9 % (44)**

i dansk som andetsprog

Se integrationsafsnittet

Undervisningsministeriet har i år undersøgt linjefagsdækningen på klasseniveau i alle skolens fag.

For samtlige almenskoler under et er linjefagsdækningen som vist nedenfor. Tallene i de to midterste kolonner viser (afrundet) antal klasser på en gennemsnitsskole.

Fag	Antal klasser, hvor der undervises i faget – på en gennemsnitsskole	Antal heraf, hvor der undervises af linjefagsuddannede	Andel af klasser med linjefagsdækning
Dansk	21	17	79,0 %
Matematik	21	14	67,1 %
Natur/teknik	15	4	26,2 %
Fysik/kemi	7	6	82,7 %

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

Styrket faglighed

Engelsk	16	12	75,3 %
Historie	15	7	42,3 %
Idræt	21	16	74,3 %
Biologi	6	4	65,1 %
Geografi	6	4	62,2 %
Kristendomskundskab	19	5	23,5 %
Samfundsfag	5	3	60,3 %
Tysk	6	5	90,0 %
Fransk	6	45	76,2 %
Håndarbejde	5	4	73,1 %
Sløjd	5	4	86,6 %
Hjemkundskab	5	3	67,1 %
Musik	14	11	78,5 %
Billedkunst	12	8	62,8 %

Lærerdækning, når den faste lærer er fraværende

I de tilfælde hvor lektionerne *ikke* er læst af den faste lærer

læses 32,9 % (31,4) af lektionerne af en **uddannet lærer**

læses 56,0 % (55,3) af lektionerne af en **ikke læreruddannet**

aflyses 9 % (10,5) af lektionerne, således at eleverne **sendes tilbage til deres klasser** (fra dansk som andetsprog eller specialundervisning) eller tolærerordning suspenderes.

aflyses 2,1 % (2,8) af lektionerne, således at eleverne **sendes hjem**.

I gennemsnit har en klasse 4,46 lektioner om ugen, hvor den skemalagte lærer er fraværende.

Kommentarer

Materialet omfatter dels forvaltningens spørgeskema til skolelederne og lærerkvalifikationer i forhold til de planlagte **lektioner** i udvalgte fag, dels undervisningsministeriets undersøgelse af specifikt linjefagsdækningen i samtlige **klasser** på alle trin og i alle fag. Besvarelsesprocenten på forvaltningens spørgsmål er 100 %, men 5-10 skoler ikke har svaret på ministeriets spørgsmål.

Brug af kvalificerede lærere i dansk, matematik og idræt

	Vurdering Tallene er umiddelbart tilfredsstillende om end stagnerende i forhold til sidste år. Tallet for dansk er uændret, når der ses på timetal. I idræt er der tale om en kraftig reduktion af antal af lektioner der læses af lærere med 'lignende kvalifikationer', hvad der måske kan tolkes som styrkede kvalitetskrav fra lederside. Samtidig er linjefagsdækningen steget. <i>Klasser, der har linjefagsuddannede lærere</i> Skolernes indberetning til UNI-C af, hvilke klasser, der undervises af linjefagsuddannede, viser et knaps så positivt billede Selv om skolelederne oplyser, at 100 % af timerne læses af lærere, der er fuldt kvalificerede, er det overraskende, at kun 79 % af klasser bliver undervist af linjefagsuddannede dansklærere. Lignende forhold gælder matematik. Igangværende og planlagte tiltag Ingen.
Brug af kvalificerede lærere i geografi, biologi samt fysik og kemi og natur-teknik	
	Vurdering Tallene er for andet år i træk mærkbart forbedret, og den gennemsnitlige procent af timer, der læses af naturfagligt kvalificerede lærere, er nu oppe på 94 (2008: 86). Selv om tallene pt. er tilfredsstillende og endda er forbedret i forhold til sidste år, vil der dog på sigt blive stor mangel på linjefagsuddannede i fysik pga. et lille antal nye linjefagsuddannede og en meget skæv aldersfordeling, som bevirker, at mange fysiklærere går på pension de kommende år. <i>Klasser, der har linjefagsuddannede lærere</i> Skolernes indberetning til UNI-C af, hvilke klasser, der undervises af linjefagsuddannede, viser et knap så positivt billede Igangværende og planlagte tiltag Der er tilbudt linjefagsuddannelse i fysik-kemi, biologi og geografi i forbindelse med den naturfaglige satsning i Faglighed for Alle. Trods høj grad af central dækning, har det været svært for en del skoler at klare medfinansieringen på 10-15 %.
Brug af linjefagsuddannede lærere i andre fag	
	Vurdering <i>Klasser, der har linjefagsuddannede lærere</i> For første gang har vi overblik over antal klasser, der undervises af linjefagsuddannede i alle klasser og på alle trin. Bortset fra fagene historie og kristendomskundskab er linjefagsdækningen nogenlunde som i de store fag. I betragtning af det fokus, der har været på faget historie (højere vejledende timetal i ministeriets udmelding) og indførelse af afsluttende prøve, bekymrer det, at der kun er 42 % linjefagsdækning. Igangværende og planlagte tiltag Ingen
Brug af kvalificerede lærere i specialundervisning	
	Vurdering Fagligt kvalificerede lærere på specialområdet er faldet til 80 % i forhold til sidste års 84 %. Det viser, at der på specialområdet stadig er problemer med at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Specialundervisningen har i mange år været underprioriteret i læreruddannelsen, og der er stadig behov for opkvalificering af både specialundervisningslærere og videreuddannelse af skolernes funktionslærere for specialundervisningen. Den nye læreruddannelseslov fra 2007 tilbyder linjefag i specialpædagogik. Igangværende og planlagte tiltag I specialreformen er der planlagte kurser for udvalgte pionerdistrikter i specialundervisning og inklusion.
Lærerdækning, når den faste lærer er fraværende	
Tallene viser skolens faktiske handlinger, når den faste lærer er fraværende. Tallene bygger på skolens daglige indberetninger.	
	Vurdering Overordnet set ligner tallene dem fra sidste år. Der er dog glædeligt, at 25 % færre elever sendes hjem når den faste lærer er fraværende (fra 2,8 til 2,1 %). Tallet 4,46 lektioner om ugen, hvor den faste lærer er fraværende, er noget bekymrende. Det svarer til næsten en lektion om dagen. Selv om der sagtens kan leveres kvalificeret undervisning alligevel, er der tale om en uheldig diskontinuitet i undervisningen. Igangværende og planlagte tiltag Der iværksættes et nyt mere præcist og lettere håndterbart indberetningssystem fra 1. september 2009.

1.4 *☞* **at forvaltningen gennemfører et kompetenceløft til lærere og uddanner vejledere, og at skolerne prioriterer efter- og videreuddannelse**

Læse- og evalueringsvejledere

Andelen af alment skoler med uddannet læsevejleder **98 % (95 %)**

På skolerne under ét fungerer 115 (125) **læsevejledere**, og der er i alt uddannet 82 (84) **evalueringsvejledere**, 31 i dansk, 29 i matematik og 22 i naturfag. Tallene er inkl. vejledere under uddannelse.

Det er politisk besluttet, at der skal være en læsevejleder på alle alment skoler, og at alle distrikter skal have evalueringsvejledere til rådighed. Specialskoler har kunnet få en læsevejleder uddannet, hvis det er relevant for skolen. Det har nu ni specialskoler benyttet sig af. Der er evalueringsvejledere på i alt 46 (47) af kommunens alment skoler.

Praktiklæreruddannelse

64 (49) lærere har eller er i gang med en praktiklæreruddannelse.

Dansk som andetsprog

Der er i alt uddannet **18 (12)** lærere med pd i dansk som andetsprog.

Der er i alt **87 (62)** lærere med linjefag heri.

På skolerne under ét er **25 sprogcentervejledere** ud af i alt 55 videreuddannede i vejledning.

Andelen af lærere, som har **linjefag i dansk som andetsprog** eller 240-timers grundlæggende efteruddannelse i "Undervisning af tosprogede elever" (procent af det vurderede behov, se Teknisk bilag) **86,4 % (88,3)**

Børnehaveklasseledere, som har deltaget i 120-timers kursus i dansk som andetsprog (procent af beregnet behov) **67,9 % (59,0)**

Tallene angiver, i hvilken udstrækning forvaltningen og skolerne har sørget for, at der er uddannet kvalificeret personale.

It

Andelen af lærere på skolerne under ét, som har det **pædagogiske it-kørekort** **77,4 % (75,7)**

På skolerne under ét fungerer 76 **pædagogiske it-vejledere**.

Midler til læreres og børnehaveklasselederes efter- og videreuddannelse

Til læreres og børnehaveklasselederes **efter- og videreuddannelse** har skolerne 2008/2009 af egne midler anvendt 9,40 mio. kr. (6,88).

Derudover har forvaltningen tilført skolerne i alt 17,38 mio. (21,93) kr. til særligt prioriteret efter/videreuddannelser. Heraf udgør tosprogsmidler 7,16 mio. Det svarer samlet set til i gennemsnit 9.983 kr. pr. årsværk (9.370).

Kommentarer

Generelt

Forvaltningens planlægning, budgettering og udbud på efter- og videreuddannelsesområdet har svaret til fuld målopnåelse, men skolerne har måttet balancere mellem at udnytte mulighederne og samtidig sikre en hverdag uden for mange afbræk i kerneydelsen. Dertil kommer, at flere af tilbuddene reelt kræver en vis medfinansiering fra skolernes side, en opgave som det er vanskeligt for skolerne at løse i en periode med besparelser.

Forbruget til efter- og videreuddannelse har i en fireårig periode været ekstraordinært højt i København først på grund af Kvalitetsløft til folkeskolen og dernæst Faglighed for Alle. I takt med at Faglighed for Alle nu udløber, er omfanget af den centrale støtte til efter/videreuddannelse faldende. Omvendt er skolernes eget forbrug steget, således at investeringen pr. lærerpost er steget 7 % i forhold til sidste år.

Læse- og evalueringsvejledere

Vurdering

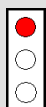
Selv om behovet for læsevejledere næsten er dækket i øjeblikket, vil der grundet lærerfraflytninger ret hurtigt blive behov for at supplere korpset. Faldet på 9 % fra sidste år skyldes enten fraflytning eller avancementstillinger, og der er ikke noget nyt hold under uddannelse. Alle distrikter har udpeget koordinerende læsevejledere, der sammen med den centrale læsekonsulent understøtter den politisk vedtagne læsepolitik for 0-18 år.

Stort set alle distrikter har organiseret opgaven med evalueringsvejledere og dermed sikret, at skolerne får timer til evalueringsvejledere svarende til det udmeldte timetal. I flere af distrikterne har man desuden samlet forskellige forslag til, hvordan den faglige evaluering kan foregå. Forslagene præsenteres i en folder, som er udsendt til distriktets skoler.

Der vil fortsat være behov for at supplere evalueringsvejlederkorpset, selvom behovet for evalueringsvejledere er nogenlunde dækket i øjeblikket.

Praktiklæreruddannelsen

Kommunens vilkår til skolerne er nogle af de bedste i landet: Fuld økonomisk dækning af vikar i de to gange tre uger, uddannelsen varer, og fuld dækning af studieafgiften. Men der er ikke tvivl om, at det store uddannelsespres på skolerne på alle de områder, Faglighed for Alle omfatter, har betydet, at det har været vanskeligt at undvære lærerne i de seks uger, uddannelsen varer.

Vurdering

Trods et øget antal praktiklærere under uddannelse, er resultatet stadig ikke tilfredsstillende. Det er målet, at der er en praktiklæreruddannet pr. spor senest i 2012, og i forhold hertil er der med udgangen af 2009 kun 48 % målopnåelse.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil blandt andet gennem profilskolerne støtte udviklingen af en bedre praktik. Det er essentielt for læreruddannelsen, og dermed også for de københavnske skolers renommé blandt nyuddannede lærere, at praktikperioderne på de københavnske skoler fungerer fuldt tilfredsstillende.

Forvaltningen støtter praktiklæreruddannelse med et modul i klasseledelse. Derved forventes uddannelsen at blive mere tilløkkende samtidig med, at skolerne kan få udfyldt en bredere funktion, som udover praktikken er rettet mod kvalificering af ikke mindst nye lærere. Selv om modulet er fuldt centralt finansieret, er det imidlertid vanskeligt at få tilstrækkelig mange tilmeldte.

Dansk som andetsprog

Andelen af lærere, som har linjefag i dansk som andetsprog eller 240-timers grundlæggende efteruddannelse i undervisning af tosprogede elever, blev i skoleåret 2007/08 opgjort til 88,3 % ud fra det vurderede behov (86,4 % i 2009). Ligeledes blev antallet af børnehaveklasseledere, som har deltaget i 120-timers kurset i dansk som andetsprog opgjort til 59 % ud fra det vurderede behov i skoleåret 2007/08 (67,9% i 2009).

Tidligere evalueringer har vist, at Københavns Kommune i forhold til resten af landet har mange efteruddannede på tosprogsområdet.

Ud over de generelle efteruddannelsessatsninger er der en yderligere uddannelsesindsats for skoler med få tosprogede elever i Københavnermodellen:

- 12-timers kursus for alle lærere og børnehaveklasseledere på skolen er gennemført for 10 skoler fordelt på skoleårene 2005/06, 2006/07
- 51-timers kursus for lærere i indskoling er gennemført for 83 lærere i skoleåret 2006/07, 2007/08 og 2008/09.
- Individuelle efteruddannelsesforløb på 4 skoler i skoleåret 2008/09

Efteruddannelsesindsatsen for Københavnermodellen følger dermed den politiske vedtagelse herom.

Vurdering, lærergruppen

Resultatet er til dels tilfredsstillende for lærergruppens vedkommende, selvom der er sket et fald på 1,9 procentpoint. Dette fald i antallet af uddannede lærere kan dels skyldes at antallet af tosprogede børn er øget, samt at Københavnermodellen for Integration har haft den virkning, at der er flere tosprogede elever på skoler, hvor der ikke tidligere har været så stort et antal. Det numeriske antal af uddannede lærere er steget fra skoleåret 2007/08 til 2009 med 11 lærere

Igangværende og planlagte tiltag

Med forvaltningens efteruddannelsesindsats i skoleåret 2009/10 forventes efteruddannelsesniveaueet at nærme sig 100 % af det vurderede behov. Dog kan efteruddannelsesbehovet ændre sig i takt med, at Københavnermodellen for Integration når de fastsatte mål, og der derved kommer flere tosprogede elever på skoler, der i dag kun har et mindre antal. Ligeledes vil der være behov for supplerende efteruddannelser som følge af fratrædelser mv.

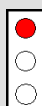
Vurdering, børnehaveklasseledere

Resultatet er tilfredsstillende for børnehaveklasselederne.

Igangværende og planlagte tiltag

Efteruddannelsesindsatsen fortsætter i skoleåret 2009/10. Målet er, at der er en uddannet børnehaveklasseleder i hver børnehaveklasse.

It-kørekort (Skole-IT)

Vurdering

Det er målet, at alle lærere erhverver Skole-IT. Seminarierne prioriterer ikke Skole-IT for de studerende (en landsdækkende tendens), så nyuddannede lærere har sjældent fået kurset på seminariet. Skolerne er opmærksomme på at tilmelde deres lærere til kurset, men krav om efteruddannelse under FFA har været prioriteret i de senere år.

Igangværende og planlagte tiltag

På grund af udskiftning af lærere er der fortsat behov for denne form for opkvalificering i skoleåret 2009/10 gennemfører CI som noget nyt kurser for studerende på Frederiksberg Seminarium i samarbejde med seminariet.

1.5 At skolerne udvikler deres evaluerings- og vejlederkultur, arbejder systematisk med elevplaner og har en fremadrettet anvendelse af test og andre evalueringsværktøjer

Evaluering

Skolerne under ét har **61,8 %** målopnåelse mht. **praktisering af evaluering** og **56,7 %** målopfyldelse i relation til brug af **elevfeed-back**. Mht. beregning af disse målopnåelsestal, se Teknisk bilag.

Der er udarbejdet elevplaner for **99,0 %** af eleverne i København.

Andelen af skoler, som har udarbejdet principper for arbejdet med og udformning af elevplaner

90 % (94)

Læsning og læseevaluering

Gennemsnitlig målopnåelse i forhold til skolernes udarbejdelse af **strategi med handleplan** for læsning

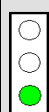
**90,1 %
(77,2)**

Kommentarer

Evaluering

Mht. elevfeed-back dækker de 56,7 % over to meget forskellige delværdier. Der er således 68,7 % (63) målopfyldelse i forhold til brug af mundtlig feed-back, mens der kun er 44,3 % (39) målopfyldelse på skriftlig feed-back.

Når andelen af skoler, som har udarbejdet principper for elevplaner, er faldet fra 94 til 90 %, skyldes det simpelthen, at 10 skoler i mellemtiden er sammenlagt til fem.

Vurdering

Skolerne er inde i en god proces mht. udvikling af evalueringsfeltet, og flere skoler har fået strategier og metoder for arbejdet med evaluering, men mange skoler anvender overvejende mundtlig elev-feedback. Det er forvaltningens vurdering, at hvis ikke skriftlig feed-back anvendes, risikerer man, at for få elever kommer til orde eller at bidragene ikke fastholdes.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil fortsat følge op på skolernes udvikling af deres evalueringskultur og støtte deres muligheder for en konstruktiv koordinering af de mange kommunale og statslige tiltag. For eksempel er der gennemført en skoleevaluering på tre skoler af arbejdet med løbende evaluering og evalueringskultur. Resultaterne af evalueringen fremlægges for de involverede skoler i løbet af september 09. Resultaterne fremlægges for Børne- og Ungdomsudvalget i november 2009.

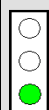
Evalueringen på de tre skoler peger på en række centrale pointer, der beskrives nærmere i rapporten der offentliggøres i november 09, herunder:

- Overordnet opbakning til arbejdet med evaluering på skolerne
- Evalueringskulturen er på vej, men er ikke i mål endnu
- Vidensdeling om evaluering mellem lærerne på skolerne er begrænset
- Der er et tydeligt behov for evalueringsvejledere, men de er endnu ikke indarbejdet i skolernes praksis.

Der vil blive arbejdet videre med de problemstillinger skoleevalueringen peger på, både i forhold til de deltagende skoler og på kommunalt plan. Dette vil først og fremmest ske gennem skolernes eget udviklingsarbejde, samt distrikternes og forvaltningens støtte og opkvalificering af evalueringsvejlederne og gennem vejledernes netværk.

Læsning og læseevaluering

Sammenlignet med Kvalitetsrapport 2008 er der i forhold til strategi for arbejdet med læsning sket en stigning. I strategi for læsning er målopnåelsen 90,1 (mod 77,2 % i 2008)

Vurdering

Selv om graden af målopfyldelse er tilfredsstillende, vil der fortsat være fokus på området, ikke mindst i lyset af den politisk vedtagne læsepolitik.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen gennemfører løbende opfølgning i 2009 i forhold til implementering af handlingsplan for læsning på skolerne.

1.6 *At skolerne udnytter lærernes og ledernes erhvervede viden og sikrer en effektiv vidensdeling*

Alle skoler har videndelingssystemet SkoleIntra med modulerne LærerIntra, ElevIntra og ForældreIntra.

Til vidensdeling har skolerne under ét en målopnåelse på 100 % (96) på **LærerIntra**, 53 % (44) på **ElevIntra** og 63 % (47) på **ForældreIntra**.

Kommentarer

Brug af vidensdelingssystemer ledelse/lærere

Procentfordelingen viser, at SkoleIntra-systemet er i funktion på alle skoler, og der er derfor en forventning om, at procenten vil stige også på de mere specifikke områder som fx udarbejdelse af elevplaner. Dette er dog en usikker parameter, idet der anvendes andre elevplansværktøjer end det, der er indbygget i SkoleIntra.

Vurdering

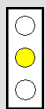
100 % målopnåelse kan naturligvis kun være tilfredsstillende

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen har iværksat initiativer i form af kurser og workshops. Hertil kommer vidensdeling på de 4 årlige distriktsmøder for skolernes centerteam.

Brug af vidensdelingssystemer elever/forældre

Det er stadig en ret stor forskel mellem udnyttelsesgraden mellem på den ene side ansatte på skolen og på den anden side mellem skoles ansatte og forældre og elever.

Vurdering

Den ret lave brug af vidensdelingssystemer lærer/elever og skole/forældre er fortsat ikke tilfredsstillende. Der er meget store variationer skolerne imellem, men der er dog en stor fremgang i forhold til sidste år, især mht. ForældreIntra. Det tager tid at vænne sig til Elev- og ForældreIntra, og implementeringen kræver ledelsesinvolvering.

Igangværende og planlagte tiltag

Center for Informatik er opmærksom på spørgsmålet, og der har været iværksat initiativer i form af kurser og workshops. Hertil kommer vidensdeling på de fire årlige distriktsmøder for skolernes centerteam.

63 % af skolerne har en praksis for samarbejde med de 0-6-årsinstitutioner, som skolen modtager elever fra.

Skolerne har gennemsnitlig samarbejdet eller planlagt samarbejde med de afgivende institutioner for 27 % af de børn, der starter i børnehaveklasse i august 2009.

Kommentarer

I relation til strategien "Bedre sammenhænge" ønsker forvaltningen at "Sikre, at børn og unge bliver ledt godt igennem skiftene" herunder mellem daginstitution og skole. Det kræver, at de professionelle kan skabe sammenhæng for barnet ved at relevante oplysninger vedrørende barnets udvikling overdrages efter gældende lov.

Vurdering

Når 63 % har praksis for samarbejde, men der kun vidensdeles i forhold til 27 % af børnene, så er der brug for en større koordinering og sammenhæng i arbejdet, ikke bare mellem dagtilbud og skole men i alle barnets skift.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltninger har igangsat en proces, der skal kortlægge alle overgange på normalområdet på 0 – 18- års området for at styrke arbejdet med overgange

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 2 er:

2. Kvalitet betyder, at alle elever får faglige udfordringer svarende til deres faglige niveau og indlæringsevner

En overordnet indikator for denne kvalitet vil komme til udtryk i, at alle elever efter 9./10. klasse påbegynder en ungdomsuddannelse og efter en periode stadig er i gang.

Årgangen af elever, der forlod den kommunale grundskole efter skoleåret 2007/08 fra henholdsvis 9. og 10. klasse, var således placeret 1. juni 2009:

Hvor var eleverne fra 9. og 10. 1. juni 2009?	Alle elever		Kun almenelever	
	Fra 9. klasse i 2007/08 2498 elever	Fra 10. klasse i 2007/08 1138 elever	Fra 9. klasse i 2007/08 2386 elever	Fra 10. klasse i 2007/08 1018 elever
Andelen, der fortsætter i 10. klasse, eventuelt på efterskole	39,5 %	8,8 %	38,6 %	5,7 %
Andelen, der fortsætter på gymnasial uddannelse	32,1 %	27,8 %	33,4 %	31,0 %
Andelen, der fortsætter på erhvervsfaglig uddannelse	8,1 %	18,5 %	8,0 %	19,8 %
Anden uddannelse	2,1 %	8,9 %	2,1 %	8,2 %
Anden aktivitet end ungdomsuddannelse	9,3 %	17,8 %	8,9 %	18,9 %
Arbejde	3,6 %	6,7 %	3,8 %	7,3 %
Fraflyttet kommunen og derfor uden uddannelsesoplysninger	5,2 %	11,5 %	5,2 %	8,7 %

De elever, som 1. juli 2008 forlod en 9. eller 10. folkeskoleklasse, fordeler sig samlet set procentuelt således 1. juni 2009, 11 måneder efter endt folkeskole. Baseret på den andel af elever, der stadig er i systemet, og som man derfor kender uddannelsesoplysninger på.

9. + 10. klasse 1. juni 2009	Alle	Piger	Drenge	Etsprogede	Tosprogede	Almenelever	Specialelever
	3374 elever	1652 elever	1722 elever	2052 elever	1322 elever	3191 elever	183 elever
10. klasse	32,2 %	33,2 %	31,2 %	32,5 %	31,8 %	30,5 %	50,8 %
Gymnasial uddannelse	33,1 %	35,8 %	30,5 %	34,1 %	31,7 %	34,9 %	7,3 %

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

Erhvervsfaglig uddannelse	12,2 %	9,7 %	14,6 %	10,0 %	15,7 %	12,4 %	12,5 %
Anden uddannelse	4,5 %	4,9 %	4,2 %	4,3 %	4,9 %	4,2 %	10,9 %
I alt stadig i uddann.systemet	82,1 %	83,7 %	80,6 %	80,8 %	84,1 %	82,0 %	81,5 %
Andet end ungdomsuddannelse	12,9 %	12,2 %	13,6 %	13,7 %	11,7 %	12,8	16,8
Arbejde	4,9 %	4,1 %	5,7 %	5,5 %	4,2 %	5,2	2,0

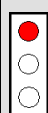
Kommentarer

Datagrundlaget i denne opgørelse er forskellig fra opgørelsen i 2008, idet Ungdommens Uddannelsesvejledning har implementeret et nyt registreringssystem. Det betyder, at det ikke giver mening at sammenligne de to opgørelser.

Langt de fleste unge i folkeskolen tilmelder sig en ungdomsuddannelse. Ovennævnte tal dækker over store forskydninger undervejs. En del unge skifter uddannelsesretning mellem 15/3 (dato for fælles tilmelding) og opstartsdato på uddannelsen (F.eks dumper den overvejende del af det stigende antal unge der er indstillet til optagelsesprøve ved søgning på gymnasial uddannelse, og må derfor vælge om) Dels er der fortsat stort frafald/omvalg efter start på alle ungdomsuddannelser. Indenfor det sidste år har der yderligere været et tiltagende problem med at skaffe praktikpladser til unge i erhvervsuddannelserne grundet krisen.

Det kan bemærkes, at andelen af tosprogede elever, som stadig er i uddannelsessystemet et år efter endt grundskole er større end andelen af etsprogede elever. Dette bekræfter en tendens, der har været over de senere år, hvor der integrationsmæssigt ses en fremgang på alle niveauer på uddannelsesområdet (jf. bla. rapporten "IntegrationsStatus - 10 år i et integrationsperspektiv" fra Catinét, april 2009).

Samtidig kan det bemærkes, at en større andel piger end drenge stadig er i uddannelsessystemet et år efter endt grundskole.

Vurdering

Problemet er i mindre grad selve optaget på ungdomsuddannelserne, i højere grad det store frafald efter uddannelsesstart. Omkring selve uddannelsesvalget er der dog en udfordring i at et stigende antal unge søger gymnasial uddannelse uden nødvendigvis at være fagligt parat til det.

Igangværende og planlagte tiltag

Bla. revision af vejledningsloven og erhvervsuddannelsesloven i sidste del af 2008 har medført en række initiativer, der skal mindske frafaldet. Resultatet af disse er endnu ikke målbart. Her kan nævnes

- Brug af mentorer i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse
  - Udvidet brug af kontaktlærer
  - Mulighed for psykolog hjælp til usikre unge
  - Tidlig identifikation af elever med behov for støtte til at gennemføre en ungdomsuddannelse (fra 6. klasse)
  - Brug af rollemodekorps
- Yderligere er pr. august 2009 igangsat
- Forsøg med erhvervsklasse
  - Forsøg med udvidet uddannelsespraktik i 8/9 klasse på erhvervsuddannelserne i samarbejde mellem UU København og Københavns Tekniske Skole

Kvalitetsbeskrivelse 2 styrkes ved ...

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

Styrket faglighed

2.1 *At skolerne effektivt udnytter adgang til et tidssvarende udbud af undervisningsmidler*

Målopfyldelse i forhold til **antal elever pr. tidssvarende computer (5 elever = 100 %)** **107 %**
--- (104)

Det svarer til gennemsnitlig **4,7 (4,8)** elever pr. tidssvarende computer.

Baseret på skolens indberetning.

Om bemanning på skolens pædagogiske center kan det oplyses, at den gennemsnitlige åbningstid på skolerne er 23,7 timer (24,2) (af cirka 30 ugentlige undervisningstimer).

56 %

Målopfyldelse i forhold til **inddragelse af centerteam** i lærernes planlægning af undervisningen

47 %

Målopfyldelse i forhold til **inddragelse af læse- og evalueringsvejledere** i udarbejdelse af årsplaner

71 %
(67)

Målopfyldelse i forhold til tilfredshed med **materialer til undervisningsdifferentiering**

Kommentarer

It-udstyr

Resultatet svarer til sidste år, og tidssvarende udstyr er sat til pc'er ikke ældre end 5 år. Skolerne har fået tildelt yderligere udstyr hen over sommeren 2009, således at udstyr, som nu falder for aldersgrænsen, udskiftes.

Vurdering

Resultatet 4,7 elev pr pc er tilfredsstillende i forhold til ministeriets norm.

Igangværende og planlagte tiltag

Der vil fortsat blive tilført nye computere til skolerne. I skoleåret 2009/10 gøres forsøg med de små netbooks.

Bemanning på pædagogisk center

Gennemsnittallet dækker over stor spredning mellem skolerne (fra 10 til 40 timer).

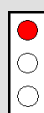
Vurdering

En mere præcis vurdering forudsætter, at der er kendskab dels til hvilken fleksibilitet, der er i centeret åbningstid i forhold til særlig krævende perioder, fx i forbindelse med projektopgaven. Det er også nødvendigt at vide, hvordan skolens vejledningsstruktur samlet set fungerer.

Med den nye tjenestetidsaftale kan billedet vise sig at blive et andet. Kan først vurderes til foråret 2010.

Inddragelse af centerteam i lærernes planlægning af undervisningen

Svarene kan dække over alle former for support fra konkret hjælp til materialevalg til udarbejdelsen af klassernes årsplaner.

Vurdering

Skoleledernes vurderinger tyder på, at der her er et område som kalder på lokal udvikling.

Igangværende og planlagte tiltag

Supporten bør være beskrevet i Centerteamets årsplan, som er et punkt CI vil arbejde med i forhold til centerteamene for at kvalificere teamets arbejde.

Inddragelse af læse- og evalueringsvejledere i lærernes udarbejdelse af årsplaner

Svarene vil reflektere, om skolens spidskompetencer i forhold til tilrettelæggelse af læseundervisning og planlægning af den løbende evaluering udnyttes optimalt.

	Vurdering Skoleledernes vurderinger tyder på, at disse kompetencer udnyttes for dårligt. Tre alment skoler oplyser, at de slet ikke udnytter disse kompetencer, og ikke mindre end 25 alment skoler anfører, at det kun sker i mindre grad.
	Igangværende og planlagte tiltag Forvaltningen har i samarbejde med Danmarks Evalueringsinstitut iværksat en grundig undersøgelse af skolernes brug af vejlederkorpset, bl.a. med henblik på at formidle god praksis.
Materialer til undervisningsdifferentiering (digitale og analoge) Der arbejdes i centerteamet med kvalificering af materialevalg. Forvaltningen har nedsat en gruppe, der gennemgår analoge materialer, samt udarbejder anbefalinger, i skriftlig form og mundtligt på møder. Digitale læremidler, undervisningsprogrammer – se nedenfor.	
	Vurdering Det er tilfredsstillende, at ikke mindst de nye digitale læremidler, som er stillet til rådighed for skolerne, formentlig medvirker til, at der er en generel tilfredshed med materialeudbudet i forbindelse med undervisningsdifferentiering – og at tilfredsheden er stigende.
	Igangværende og planlagte tiltag Skolerne har i snart tre år haft adgang til SkoleAftalerne, Elevaftalen og Taleaftalen. Disse tre produkter er anskaffet for at øge tilgængeligheden af differentierede digitale læremidler. Specielt de svage elever har haft stor gavn af Taleaftalen med den syntetiske tale. Herudover har skolerne haft gratis adgang til otte webbaserede læremidler til afprøvningen. Læremidlerne dækker hele skoleforløbet. Lærerne har i skoleåret 2009/10 adgang til yderligere to webbaserede læremidler. I efteråret 2009 evalueres brugen/effekten af læremidlerne. De webbaserede læremidler er bl.a. beregnet til undervisningsdifferentiering

2.2 *At skolerne har særligt fokus på de 25 % fagligt svageste elever, især i forhold til læsning*

Andelen af elever i almenklasser, som ikke uden særlige tiltag vil kunne følge undervisningen læsemæssigt på næste trin: **13,8 % (20,8 %)** **X**

Andelen på 2. klasse: 13,7 % (2008: 18,7) (2007: 16,4)

Andelen på 4. klasse: 14,0 % (2008: 22,0) (2007: 18,2)

Andelen på 6. klasse: 15,6 % (2008: 21,8) (2007: 18,9)

Andelen på 8. klasse: 12,8 % (2008: 20,5) (2007: 14,3)

Andelen af ovennævnte elever med læseproblemer, som skolerne har iværksat tiltag overfor

91,7 %
(2008: 89,6)
(2007: 85,6)

Kommentarer

Skolernes øgede fokus på læsning ser ud til at have god effekt. Forbedring på de enkelte klassetrin kan skyldes effekten af de tidligere års indsats på skolerne og den kommunalt anlagte kursusvirksomhed..

PISA København 2007 viser, at der i perioden 2004 til 2007 er sket et fald i procentdelen af niendeklasseelever, som ikke har tilstrækkelige funktionelle læsefærdigheder (nemlig fra 30 % til 26 %).

☐	Vurdering
☒	Selv om det er bekymrende, at skolerne vurderer, at 13,9 % af eleverne ikke kan følge undervisningen uden særlige tiltag, er dette tal dog reduceret med en tredjedel i forhold til sidste år. Det kan skyldes en større opmærksomhed på elevgruppen og større fagligt fokus på læsning i det hele taget, ligesom ønsket om mere inklusion betyder, at der i flere tilfælde vil skulle iværksættes særlige tiltag.
☐	Selv om der er god fremgang fra 2008 mht. elever med læsevanskeligheder, der følges op på, er resultatet først fuldt tilfredsstillende, når opfølgingsprocenten er 100. Netop dette forhold havde højeste prioritet i den politiske behandling af PISA-København. Det er derfor ikke fuldt tilfredsstillende, at der ikke følges op på alle disse elever, men 'kun' på 91,7 % (en lille stigning i forhold til sidste års 89,6 %). Det er imidlertid slet ikke tilfredsstillende, at 11 skoler følger op på færre end 90 % af de elever, der har behov for opfølgning.
	Igangværende og planlagte tiltag
	Alle afvigelser fra 100 % vil der blive fulgt op på i Resultatsamtalerne efteråret 2009. Der vil være særlig opmærksomhed på skoler med en opfølgingsprocent under 50. På det overordnede niveau betyder vedtagelsen af en læsepolitik for København, at der iværksættes en række tiltag, som vil støtte bestræbelserne for at nedbringe antal elever med læseproblemer.

Gennemsnitlig score (0 – 100 %) på forældres tilfredshed med kvaliteten af den hjælp, der udbydes i skolernes **lektiehjælpsordning** er (grad af målopnåelse) **66,5 % (48,5)**

Gennemsnitlig score (0 – 100 %) på forældrenes tilfredshed med **informationen** om skolens lektiehjælpsordning er (grad af målopnåelse) **65,5 % (38,0)**

	Kommentarer
☐	Vurdering
☒	Det er en markant fremgang sammenlignet med 2008, at der nu er 66,5 % målopfyldelse mht. vurdering af kvaliteten i skolens lektiehjælpsordning. Ligeledes er fremgangen meget tilfredsstillende, når besvarelsen på forældrenes tilfredshed med information om skolens lektiehjælpsordning vurderes. Overhovedet er det den største ændring i målopfyldelse i de tre år, KL-kompasset er indgået i Kvalitetsrapporten. Den store forbedring tyder på, at skolerne har haft øget opmærksomhed på information om skolens lektiehjælpsordning.
☐	Da besvarelsesprocenten i KL-kompasset er 46,2 % og dermed ikke tilfredsstillende, kan besvarelsene ikke nødvendigvis tolkes som repræsentative for hele forældregruppen, og tilfredshed med information og indhold i relation til lektiehjælpsordningen bør derfor fortsat være under observation.
	Igangværende og planlagte tiltag
	Forvaltningen udsender en vejledning om lektiehjælpsordninger til skolerne i løbet af efteråret 2009. Vejledningen søger at samle informationer om lektiehjælpsordninger samt give praktiske anvisninger på mulige barrierer.

2.3 *At skolerne sikrer, at alle børns skolegang gennemføres så tæt på normaliteten som muligt men med vidtgående hensyn til den enkelte elevs styrker og svagheder*

Andelen af elever i almenskolernes 9. klasse under ét, som **går op til de afsluttende prøver** - **99,6 % (99,5)**

Andelen af elever i specialskolernes/specialklasserækkernes 9. klasse under ét, som **er fritaget for 50-90 % af disciplinerne ved de afsluttende prøver** **26,4 % (19)**

Styrket faglighed

Andelen af elever i specialskolernes/specialklasserækkernes 9. klasse under ét, som **er fritaget for mere end 90 % af disciplinerne ved de afsluttende prøver 67 % (70,6)**

Kommentarer

Almenskoler

Procenten (99,6) er fra foråret 2009, hvor elever som året før kun med særlig dispensation og med forældrenes godkendelse kan fritages fra dele af de afsluttende prøver

Vurdering

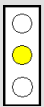
Det skønnes vanskeligt at komme højere op end 99,6 %. En mindre del af eleverne kan i 9. klasse være i udkanten af det almindelige system, ligesom en del af eleverne i modtagelsesklasser kan have været så kort tid i landet, at det ikke giver mening for dem at gå op til prøverne.

Igangværende og planlagte tiltag

Ingen.

Specialskoler og specialklasserækker

Tallene vedrører foråret 2009, hvor elever som året før kun med særlig dispensation og med forældrenes godkendelse kan fritages fra dele af de afsluttende prøver. Der fritages lidt færre elever fra hele prøven, mens der er en lille stigning i fritagelse fra 50-90 % af disciplinerne

Vurdering

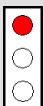
Udviklingen skal følges nøje.

I alt har **479 (365)** elever på samtlige skoler under ét modtaget specialundervisning *uden* tæt indholdsmæssig sammenhæng med undervisningen.

I alt har **91** elever (62) modtaget specialundervisning **uden for skolen** (hospitalsundervisning, hjemmeundervisning hvor eleven ikke er udmeldt, o.l.)

Kommentarer

Det er et lovkrav, at specialundervisning på almenskolen skal ske med tæt indholdsmæssig sammenhæng med klassens undervisning. 479 mod (365) elever – ca. 1½ % procent – har i en vis udstrækning modtaget specialundervisning på skolen, uden dette krav er opfyldt..

Vurdering

Det er bekymrende, at der er sket en stigning på 31 %. Afvigelserne kan dels skyldes, at de fysiske rammer ikke tillader holdundervisning i umiddelbar tilknytning til klassen, og i de tilfælde er det vigtigt, at skolerne er opmærksomme på kreative løsningsmuligheder. Dels kan det skyldes, at koordineringen mellem klassens lærere og specialundervisningen ikke er god nok.

Igangværende og planlagte tiltag

Distriktsforvaltningen tager kontakt til netværket for funktionslærerne for specialundervisning for at undersøge, om der kan gøres noget for at bringe procenten yderligere ned.

2.4 *☞ At skolerne iværksætter initiativer, der som en del af det daglige arbejde retter sig mod de ressourcestærke børn i folkeskolen*

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

Styrket faglighed

37 % (36) af respondenterne har i høj grad eller i nogen grad overvejet at flytte deres børn til andre skoler.

44 % (43) af ovenstående angiver som en af deres begrundelser, at **skolens faglige niveau** er for lavt.

Blandt de respondenter, der har valgt ikke at indskrive deres barn i distriktsskolen, svarer 25 % (27), at det skyldes bekymring om et lavt fagligt niveau.

Kommentarer

Tallene baserer sig på den københavnske spørgeskemaundersøgelsen for forældre, KL-Kompasset, som er gennemført i foråret 2009.

Vurdering

Der er tale om et utilfredsstillende resultat. Uanset om de pågældende forældres overvejelser fører til udmelding, eller om forældrenes vurdering korresponderer med oplevelsen på skolerne, kalder tallet på en forstærket indsats.

Igangværende og planlagte tiltag

Som led i Faglighed for Alle er der gennemført generelle faglige tiltag for alle elever, som vil bidrage til at styrke det faglige niveau. De nye profilskoler forventes at betyde, at flere forældre, der måske overvejer privatskoler, i stedet vælger den lokale folkeskole. Fortsat udvikling af brugen af elevplanerne kan være med til at tydeliggøre faglig progression for den enkelte elev, herunder de stærke elever.

Integration

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 3 er:

3. Kvalitet betyder, at elever og forældre mødes i skolen på tværs af etniske og sociale grupperinger og dermed styrker fundamentet for et samfund med stærk sammenhængskraft og høj tillid mellem borgerne

Kvalitetsbeskrivelse 3 styrkes ved ...

3.1 At der opnås en mere ligelig fordeling af ét- og tosprogede elever

De skoler der deltager i Københavnermodellen for integration, og som har en høj tosprogsprocent, skal have sænket denne procent så den svarer til bydelens tosprogsprocent (her svarende til det administrative distrikt).

De skoler der deltager i Københavnermodellen for integration, og som har en lav tosprogsprocent, skal have hævet denne procent til et måltal gældende for den enkelte skole. Tallet må ikke overstige det kommunale tosprogs gennemsnit på 32,4 %.

Nedenstående tabeller viser udviklingen i tosprogsprocent på de relevante skoler.

Skoler, hvor tosprogsprocenten skal stige

Skolenavn

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

Integration

	Skolens samlede tosprogsprocent 2004	Skolens samlede tosprogsprocent 2008	Skolens samlede tosprogsprocent 2009	Bydelens tosprogsprocent nemsnit Excl. EU- og Eøs-borgere
Brønshøj Skole	5,8	16	17,2	28,34
Guldberg Skole			40,3	60,38
Nørrebro Park Skole			33,4	60,38
Hanssted Skole	5,2	8,6	12,8	26,35
Holbergskolen	11	17,9	20,6	44,05
Husum Skole	9,2	24,7	28,0	28,34
Hyltebjerg Skole	6,6	11,8	13,0	28,34
Korsager Skole	13,1	34,2	38,5	28,34
Rødkilde Skole	7,1	15,4	23,5	28,34
Sortedamskolen	8,5	11,2	13,5	21,37
Vibenshus Skole	9,7	16,9	20,4	21,37
Øster Farimagsgades Skole	3,8	9,4	9,4	7,99

Tallene i denne tabel refererer alene til tosprogede elever fra ikke-EU og -EØSlande. Bydelens tosprogsprocent er ikke et måltal men anføres blot til orientering. Farvekoden udtrykker en vurdering, hvor grøn farve betyder ønskværdig udvikling, mens gul betyder at udviklingen (eller fravær heraf) giver grund til opmærksomhed.

Skoler, hvor tosprogsprocenten skal falde

Skolenavn	Tosprogsprocent indskrivning 2006	Tosprogsprocent indskrivning 2007	Tosprogsprocent indskrivning 2008	Tosprogsprocent indskrivning 2009 (forventet)	Måltal Bydelens tosprogsprocent nemsnit. Eksklusive Eøs-sprog
Amager Fælled Skole	70	60	62	35	28,3
Bispebjerg Skole	88	83	85	71	44,05
Grundtvigskolen	73	66	74		
Tagensbo					
Blågårdskolen	72	72	78	66	60,38
Hellig Kors Skole	75	54	65		
Blågård Skole					
Dyvekeskolen	54	56	65	57	28,3
Grøndalsvængets Skole	53,5	61,2	55,8	55	44,05
Peder Lykke Skolen	50,6	59,0	44,4	51	28,3
Rådmandsgades Skole	75	72	73	67	60,38

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

Integration

Sønderbro Skole	55	68	73	55,9	28,03
Sundpark	55	68	70	19,7	
Østrigsgades Skole	47	28	33		
Lergravsparkens Skole					28,3
Ålholm Skole	58	44	46	32	26,35

Overskrifterne Tosprogsprocent ved indskrivning 2007 og 2008 dækker over tal, **der er korrigeret for efterfølgende ændringer i tosprogsprocenten i de aktuelle klasser.**

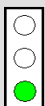
Tosprogsprocenten for indskrivningen 2009 er baseret på Elevadministrationssystemets oplysninger pr 23/6 2009

Grøn markering viser, hvor tosprogsprocenten er faldet mindst tre procentpoint i forhold til foregående år (ved sammenlagte skoler ud fra skolernes samlede tosprogsprocenter). Gul markering i 2009 viser, hvor dette ikke er tilfældet, men hvor der dog i forhold til 2006 er sket et fald på mindst tre procentpoint. Rød markering viser, at tosprogsprocenten stiger. Som det fremgår, har der i 2009 kun været brug for gul eller rød markering på to skoler.

Kommentarer

Gennemsnittet for andel tosprogede elever på de københavnske folkeskoler er 32,4 %. Målet for de skoler i Københavnermodellen, der ligger *over* dette gennemsnit, er, at gennemsnittet skal falde, så det nærmer sig bydelens gennemsnit, her forstået som et af de otte administrative distrikter. Målet for de skoler i Københavnermodellen, der ligger *under* dette gennemsnit, er, at gennemsnittet skal stige, så det nærmer sig det kommunale gennemsnit. Skoler med mange tosprogede elever skal således indskrive flere etsprogede elever, og skoler med få tosprogede elever skal indskrive flere tosprogede elever.

Indskrivningen af tosprogede elever på skoler med mange etsprogede

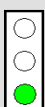
Vurdering

Stigningen i tallene for skoler med lav tosprogsprocent må siges at være særdeles tilfredsstillende. En opgørelse i foråret 2009 viste, at disse skoler nu har 800 flere tosprogede elever end i 2004, hvor Københavnermodellen blev vedtaget. Udviklingen for Korsager og Husum Skoler er blevet forceret som følge af et stort antal elevsøgninger fra den nedlagte Voldparken Skole.

Igangværende og planlagte tiltag

Københavnermodellen fortsætter i henhold til politisk vedtagelse med justeringer i forhold til de foreslåede strukturændringer på skoleområdet. Elevtalsprognosen for Østerbro og Indre By viser en stigende søgefrequens fra skolens eget grunddistrikt og dermed vigende mulighed for at reservere pladser til tosprogede skolestartere. Forventningerne til en positiv elevfordeling på Østerbro og Indre By må derfor nedjusteres. Tosprogsprocenten på Husum og Korsager skoler følges nøje og forventes at stabilisere sig som følge af omlægning af skoledistrikter.

Indskrivningen af etsprogede elever på skoler med mange tosprogede

Vurdering

Andelen af etsprogede elever på skoler med mange tosprogede er svagt stigende, hvilket må siges at være stærkt tilfredsstillende efter mange års tilbagegang

Igangværende og planlagte tiltag

Københavnermodellen baseret på frivillighed fortsætter i skoleåret 2009-2010 i henhold til politisk vedtagelse. Forvaltningen har fremsat forslag om at Københavnermodellen justeres i forhold til fordelingsbestræbelserne på Nørrebro med indskrivningen nov. 2009, således at Guldberg Skole tilføres flere tosprogede elever fra Rådmandsgades Skole. Udfordringen er bl.a. at få etniske danske forældre til at vælge skolen, hvilket gøres gennem styrkelse og synliggørelse af kvalitetsløftet på den enkelte skole. Forvaltningen og Brug Folkeskolen samarbejder i dette regi.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 4 er:

4. Kvalitet betyder, at etnicitet ikke er en selvstændig faktor for et barns præstationsniveau

En overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i forskellen mellem de tosprogede elevers resultater ved folkeskolens afsluttende prøver og de etsprogede elevers resultater – korrigeret for den enkelte elevs socioøkonomiske baggrund.

De tosprogede elevers gennemsnitskarakter i de bundne prøvefag – korrigeret for elevernes socioøkonomiske baggrund – udgør i forhold til de etsprogede elevers gennemsnitskarakter på kommunens folkeskoler under ét -----

85,7 % (90,9)

f

Karaktergennemsnit ved afsluttende prøver	Ukorrigerede 2009 (2008)		Korrigerede 2009 (2008)		Tosprogs karakterer i procent af etsprogede 2009	Ændring i procent point 2008 → 2009
	Etsprogede	Tosprogede	Et-sprogede	Tosprogede		
Skriftlig fremstilling	6,04 (7,04)	3,88 (4,96)	5,68 (6,77)	4,51 (5,53)	79,40	2,28
Læsning	5,24 (6,87)	3,04 (4,18)	4,91 (6,59)	3,60 (4,77)	73,32	-0,94
Retstavning	5,66 (5,80)	3,52 (3,93)	5,25 (5,48)	4,22 (4,60)	80,38	3,56
Mundtlig dansk	7,37 (7,12)	5,46 (5,67)	7,02 (6,79)	6,09 (6,36)	86,75	6,92
Problemregning	6,56 (5,93)	4,16 (3,64)	6,07 (5,47)	5,02 (4,59)	82,70	1,21
Færdighedsregning	7,47 (6,87)	5,35 (4,68)	6,99 (6,42)	6,20 (5,60)	88,70	-1,47
Engelsk, mundtlig	7,26 (7,30)	5,70 (6,00)	6,79 (6,84)	6,55 (5,83)	96,47	-11,23
Fysik/kemi, mundtlig	6,00 (5,83)	4,34 (4,55)	5,55 (5,48)	5,13 (5,30)	92,43	4,28
Gennemsnit	6,45 (6,71)	4,43 (5,02)	6,03 (6,36)	5,17 (5,78)	85,74	5,14

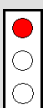

Kommentarer

Målet er, at præstationsgabets mellem et- og tosprogede elever skal halveres på 4 år (2010) og lukkes på otte år (2014). Ovenstående tal baserer sig på prøvekaraktererne i 2009. I 2006 udgjorde de tosprogede elevers gennemsnit 92,16 % af de etsprogede elevers gennemsnit. Derfor er målet, at de tosprogede elevers gennemsnit i 2010 er hævet til 96 % og i 2014 til 100 % af de etsprogede elevers gennemsnit.

Baggrunden for beregningerne fremgår af det tekniske bilag til rapporten. Der henvises til generelle kommentarer i afsnit 1 om usikkerheden i karakterniveauerne. I øvrigt henvises til Integrationsbarometeret på <http://www3.kk.dk/integrationsbarometer.aspx>

De svage resultater i fagene er bl.a. forbundet med sproglige vanskeligheder – faglig læsning udgør en central kompetence i alle fag.

Vurdering

Resultatet er ikke tilfredsstillende, fordi der ikke er sket en udvikling hen mod lukning af præstationsgabets. De store forskelle mellem skoler og mellem årgange på skoler mht. karakterer generelt (efter socioøkonomisk korrektion, se side 9) sandsynliggør, at der er lignende store variationer i forhold til præstationsgabets.

Det skal bemærkes, at den københavnske PISA 2007 viste en modsatrettet tendens, nemlig en statistisk signifikant fremgang for de tosprogede elever.

Igangværende og planlagte tiltag

Den samlede indsats i Faglighed for Alle, der er implementeret på skolerne fra august 2007, samt den generelle indsats på tosprogsområdet skal resultere i, at præstationsgabets i alle fag lukkes. Det må forventes at være en årrække inden disse tiltag slår igennem i afgangsprøveresultaterne. Det samme gælder for flere øvrige tiltag – fx er næste års 9. klasse-elever den første årgang, der har været omfattet af den obligatoriske sprogstimulering i børnehavealderen.

Det generelt lave niveau samt den store variation mellem skoler og mellem årgange mht. karakterer generelt peger på at de centrale indsatser med kompetenceudvikling og metodeudvikling skal suppleres med en langt mere fokuseret forvaltningsopfølgning over for skoler med svage resultater. Dette vil i første omgang finde sted i forbindelse med resultatsamtalen i efteråret 2009 og udviklingskontrakterne for 2010.

Endvidere vil forvaltningen revurdere den samlede indsats for at fremme tosprogede elevers præstationer med henblik på både at foretage justeringer i de nuværende indsatser, at gennemføre målrettet opfølgning på skoleniveau samt evt. iværksætte nye tiltag. Forvaltningen vil udarbejde valide tal for præstationsgabets på skoleniveau, dels med henblik på opfølgning over for svagt præsterende skoler, dels med henblik på analysere indsatserne på eventuelle skoler der er gode til at lukke præstationsgabets.

Kvalitetsbeskrivelse 4 styrkes ved ...

4.1 At forvaltningen og skolerne sikrer, at undervisningen af de tosprogede elever varetages af kvalificerede lærere og ud fra principper for undervisning i dansk som andetsprog

Andelen af lærere i sprogcenteret og modtagelsesklasser på skolen, som har linjefag i dansk som andetsprog eller 240-timers grundlæggende efteruddannelse i "Undervisning af tosprogede elever" -----

93,4 %

Tallet angiver, i hvilken udstrækning skolerne faktisk har sørget for, at det er kvalificeret personale, som forestår undervisningen i sprogcenter og modtagelsesklasser.

(87,8)

Integration

Andelen af lærere, som har linjefag i dansk som andetsprog eller 240-timers grundlæggende efteruddannelse i "Undervisning af tosprogede elever" (procent af det beregnede behov, se teknisk bilag) ----- **86,4 %**
(88,3)

Vedrørende efteruddannelse i dansk som andetsprog: Se under Styrket faglighed

Andel af skoler, der har udarbejdet principper for dansk som andetsprog **80,3 %**
(75,3)

Der er **18** (12) lærere på skolerne, der har pd i dansk som andetsprog.

Der er **90** (62) lærere på skolerne, der har linjefag i dansk som andetsprog.

Kommentarer

Vedr. placering af lærerne

Som det fremgår, udnytter skolerne i høj grad de uddannede lærere til at varetage dansk som andetsprogsundervisningen, og der er sket en yderligere stigning i dette tal fra 2007/08 til 2009.

Efteruddannelse af lærerne

For kommentar angående efteruddannelse, se under dansk som andetsprog i Styrket faglighed.

Principper for undervisningen i dansk som andetsprog

Det er ikke et krav, at skolen udarbejder principper for undervisningen i dansk som andetsprog, men i bekendtgørelsen om kvalitetsrapporten forlanges det, at dette tal oplyses. Sprogcenterets virke er beskrevet i "Vejledning om supplerende undervisning i dansk som andetsprog i Københavns folkeskoler 0. - 10. klasse – Sprogcentervejledningen".

Vurdering

Forvaltningen vurderer, at resultatet generelt er tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen har gjort de meget få skoler, som ikke havde udnyttet deres uddannede lærere til at varetage dansk som andetsprogsundervisningen, opmærksom på det hensigtsmæssige i at udnytte kompetencerne. Det er gjort i forbindelse med opfølgningen på forvaltningens opgørelse over lærere, som har linjefag i dansk som andetsprog eller 240-timers kurset for skoleåret 2008/09 og ved tildelingen af nye kursuspladser på 240-timers kurset for skoleåret 2009/10. Skolen får således ikke tildelt flere efteruddannelsesressourcer på området, hvis der er uddannet et tilstrækkeligt antal lærere til at dække behovet for dansk som andetsprogsundervisning på skolen, selvom de uddannede lærere eventuelt ikke varetager denne undervisning.

4.2 At skolerne sikrer, at alle tosprogede elever modtager undervisning i dansk som andetsprog i forhold til deres behov

Integration

Skolerne under ét har en målopfyldelse på **83,9 %** mht. at anvende skriftligt screenings/ sprogvurderingsmateriale eller et henvisningsskema til at afgøre hvilke elever, der skal modtage dansk som andetsprogs-undervisning (der er ikke sammenligningsmateriale fra 2008).

Skolernes gennemsnitlige andel af de tosprogede elever, som på den baggrund vurderes at have **behov for undervisning i dansk som andetsprog** **54,9 %**
(53,5)

Skolernes gennemsnitlige andel af de tosprogede elever med behov for dansk som andetsprog, **som har modtaget undervisning heri** **94,2 %**
(89,4)

Grad af forældres tilfredshed med **kvalitet af og muligheden for sproglige og faglige støtte til tosprogede** (0-100 %) **57,3 %**
(56,9)

Kommentarer

Gennemførte screeninger

I skoleåret 2009 brugte skolerne i gennemsnit i 83,9 % af tilfældene et skriftligt screeningsmateriale, sprogvurderingsmateriale eller et henvisningsskema til at afgøre hvilke elever, der skulle modtage dansk som andetsprogsundervisning. I skoleåret 2007/08 brugte 55 % af skolerne i høj grad og 38% i nogen grad en systematisk procedure i form af et screeningsmateriale, sprogvurderingsmateriale eller henvisningsskema til at vurdere, hvilke elever der skulle modtage dansk som andetsprogsundervisning

Vurdering

Dette resultat kan være vanskeligt at vurdere, da det ikke direkte kan sammenlignes med resultatet fra 2007/08, og da det først i efteråret 2008 blev besluttet, at alle tosprogede elever skal sprogscreenes 3 gange i løbet af deres skoletid. Målet for skoleåret 2009/10 er derfor, at der i 100 % af tilfældene vil blive brugt en sprogscreening til at afgøre hvilke tosprogede elever, der skal modtage dansk som andetsprogsundervisning.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen har orienteret skolerne om den obligatoriske sprogscreening og udsendt en vejledning om, hvordan den kan gennemføres.

Undervisning i dansk som andetsprog

Ifølge folkeskoleloven samt bekendtgørelse nr. 31 af 20.1.2006 skal de elever, som har behov for basis- eller supplerende undervisning i dansk som andetsprog, henvises til denne undervisning.

Vurdering

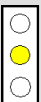
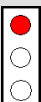
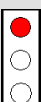
Det er ikke tilfredsstillende, at 10,7 % af de tosprogede elever ikke har modtaget den undervisning, de har behov for. Der er kun sket en forbedring på 0,1 procentpoint i forhold til 2008.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen har tydeliggjort over for det mindre antal skoler, hvor de tosprogede elever ikke modtager den undervisning i dansk som andetsprog som de har behov for, at der er tale om et lovbrud. Der vil endvidere blive fulgt op på dette forhold i Resultatsamtalen 2009.

Forældretilfredshed med skolens sproglige støtte

Spørgsmålene om kvaliteten af og muligheden for sproglig og faglig støtte til tosprogede børn er blevet stillet i forbindelse med KL-kompasset. Der er 281 tosprogede forældre, som har bevaret spørgsmålene. Dette må siges at være en relativ lille gruppe respondenter.

	Vurdering Det er ikke tilfredsstillende at kun 57,3 procent af forældrene er tilfredse med kvaliteten af og muligheden for faglig støtte til tosprogede børn, Men det er usikkert, om den manglende tilfredshed skyldes en manglende information om skolernes indsats, eller om den dækker over en reel manglende tilfredshed med kvaliteten af og muligheden for sproglig og faglig støtte til tosprogede børn.
	Igangværende og planlagte tiltag Forvaltningen har i skoleåret 2008/09 i sit samarbejde med skoleledelserne og sprogcenterfunktionslærerne gjort opmærksom på vigtigheden af at informere de tosprogede forældre om skolernes tiltag og omfanget af tiltagene i forhold til de tosprogede elever. Forvaltningen vil fortsat gøre opmærksom på dette bl.a. via Resultatsamtalen 2009. Endvidere vil forvaltningen bede skolerne om at følge op i forhold til forældre, hvis barn modtager sproglig og faglig støtte (til tosprogede børn), for at sikre deres tilfredshed med tilbuddet.
Kommentarer	
Gennemførte screeninger I skoleåret 2009 brugte skolerne i gennemsnit i 83,9 % af tilfældene et skriftligt screeningsmateriale, sprogvurderingsmateriale eller et henvisningsskema til at afgøre hvilke elever, der skulle modtage dansk som andetsprogsundervisning. I skoleåret 2007/08 brugte 55 % af skolerne i høj grad og 38% i nogen grad en systematisk procedure i form af et screeningsmateriale, sprogvurderingsmateriale eller henvisningsskema til at vurdere, hvilke elever der skulle modtage dansk som andetsprogsundervisning	
	Vurdering Dette resultat kan være vanskeligt at vurdere, da det ikke direkte kan sammenlignes med resultatet fra 2007/08, og da det først i efteråret 2008 blev besluttet, at alle tosprogede elever skal sprogscreenes 3 gange i løbet af deres skoletid. Målet for skoleåret 2009/10 er derfor, at der i 100 % af tilfældene vil blive brugt en sprogscreening til at afgøre hvilke tosprogede elever, der skal modtage dansk som andetsprogsundervisning.
	Igangværende og planlagte tiltag Forvaltningen har orienteret skolerne om den obligatoriske sprogscreening og udsendt en vejledning om, hvordan den kan gennemføres.
Undervisning i dansk som andetsprog Ifølge folkeskoleloven samt bekendtgørelse nr. 31 af 20.1.2006 skal de elever, som har behov for basis- eller supplerende undervisning i dansk som andetsprog, henvises til denne undervisning.	
	Vurdering Det er ikke tilfredsstillende, at 10,7 % af de tosprogede elever ikke har modtaget den undervisning, de har behov for. Der er kun sket en forbedring på 0,1 procentpoint i forhold til 2008.
	Igangværende og planlagte tiltag Der vil blive fulgt op på dette forhold i Resultatsamtalen 2009.
Forældretilfredshed med skolens sproglige støtte Spørgsmålene om kvaliteten af og muligheden for sproglig og faglig støtte til tosprogede børn er blevet stillet i forbindelse med KL-kompasset. Der er 281 tosprogede forældre, som har bevaret spørgsmålene. Dette må siges at være en relativ lille gruppe respondenter.	
	Vurdering Det er ikke tilfredsstillende at kun 57,3 procent af forældrene er tilfredse med kvaliteten af og muligheden for faglig støtte til tosprogede børn, Men det er usikkert, om den manglende tilfredshed skyldes en manglende information om skolernes indsats, eller om den dækker over en reel manglende tilfredshed med kvaliteten af og muligheden for sproglig og faglig støtte til tosprogede børn.
	Igangværende og planlagte tiltag Forvaltningen har i skoleåret 2008/09 i sit samarbejde med skoleledelserne og sprogcenterfunktionslærerne gjort opmærksom på vigtigheden af at informere de tosprogede forældre om skolernes tiltag og omfanget af tiltagene i forhold til de tosprogede elever. Forvaltningen vil fortsat gøre opmærksom på dette bl.a. via Resultatsamtalen 2009. Endvidere vil forvaltningen bede skolerne om at følge op i forhold til forældre, hvis barn modtager sproglig og faglig støtte (til tosprogede børn), for at sikre deres tilfredshed med kvaliteten af tilbuddet.

Tryghed, trivsel, livsglæde og demokratisk dannelse

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 5-7 er:

5. Kvalitet betyder, at elevernes skolegang er præget af tryghed og velvære, glæde ved at lære under tilpassede udfordringer samt følelse af meningsfuldhed

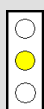
6. Kvalitet betyder, at eleverne respekteres som selvstændige individer med egne rettigheder

7. Kvalitet betyder, at eleverne har udviklet deres mulighed for selv at tage vare på deres tryghed og velvære, glæde ved at lære, herunder deres lyst til at opøge udfordringer og møde omverdenen med åbenhed og nysgerrighed

Kvalitetsbeskrivelserne 5, 6 og 7 styrkes ved ...

En overordnet indikation for kvalitet 5 kommer til udtryk i elevernes besvarelse af spørgsmålet om, hvad de synes om at gå i skole for tiden. Den gennemsnitlige grad af målopfyldelse på dette spørgsmål er **65,4** %.

Kommentarer

Vurdering

Undersøgelser viser, at de fleste danske børn er glade for at gå i skole. Det københavnske resultat er identisk med de landsdækkende. Børn i de københavnske folkeskoler er lige så glade for at gå i skole som børn i hele landet. Det vil dog til stadighed være en udfordring at sørge for, at det ikke kun er de fleste, men alle børn, der er meget glade for at gå i skole.

Igangværende og planlagte tiltag

Temaet berører selve skolens kerneydelse. Udover et løbende fokus på kvalitet bidrager samtlige projekter under Faglighed for Alle på forskellige måder direkte eller indirekte til at øge elevernes glæde ved at gå i skole.

Hovedparten af dokumentationen i dette afsnit er baseret på en spørgeskemaundersøgelse til alle elever på 4.-9. klassetrin, gennemført på kommunens almenskoler. Den samlede besvarelsesprocent er **75,4** % (68,0). Besvarelsesprocenten på de enkelte skoler svinger mellem 95,4 % (91,9) og 36,7 % (23,1).

5.1 *At skolerne i alle forhold selv praktiserer demokratiske værdier og demonstrerer demokratiske holdninger*

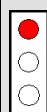
Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevernes oplevelse af medbestemmelse i klassen ud fra tre spørgsmål til eleverne (grad af målopnåelse)	45,8 %
Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevernes oplevelse af medbestemmelse gennem elevrådet ud fra et spørgsmål til eleverne (grad af målopnåelse)	46,2 %
Gennemsnitlig score (0-100 %) på medbestemmelse ud fra ét spørgsmål til forældrene	62,1 % (61,7)

Kommentarer

Forældrenes opfattelse af elevernes indflydelse er væsentlig mere positiv end de samlede elevbesvarelser.

I undersøgelsen er eleverne blevet spurgt, om de synes, de er nok med til at bestemme på de forskellige områder. Der er dog grund til at bemærke, at der kan være forskellige synspunkter på og rammer for, hvor meget indflydelse eleverne kan have i klassen. I den forbindelse er det vigtigt at understrege, at der spørges til elevernes oplevelse af medbestemmelse. Og uanset hvilken medbestemmelse man kunne mene var optimal, er det uheldigt, hvis elevernes og lærernes forventninger ikke er afstemte.

Eleverne er blevet spurgt, om de synes, at elevrådet er nok med til at bestemme, hvad der sker på skolen. Omkring 1/3 svarer "ved ikke", mens 38 % svarer i den negative tredjedel af skalaen.

Vurdering

Selvom de københavnske elever generelt finder at de er mere medbestemmende på arbejdsmetoder end elever i hele Danmark gør, er oplevelsen af medbestemmelse samlet set ikke tilfredsstillende.

Selvom oplevelsen af elevrådets indflydelse svarer til landsdækkende resultater, er der her plads til forbedring.

Igangværende og planlagte tiltag

Arbejdet med at tydeliggøre, hvad eleverne kan eller skal have indflydelse på i klassen og på skolen, skal fortsættes. Aktiviteterne i forbindelse med projekt klasseledelse vil fremme denne tydelighed. Forvaltningen har indgået et samarbejde med Ungdomsbyen og udbyder kurser om medborgerskab til alle elevråd og til klasser på 6. – 10. klassetrin, ligesom forvaltningen medvirker til produktion af undervisningsmateriale om medborgerskab. Slutteligt er det sigtet med de mæglingssmøder, der holdes på de 38 skoler, der er med i projekt skolemægling, at de styrker elevernes medindflydelse i problemløsningen.

5.2 **At konflikter og uoverensstemmelser mellem elever håndteres på en hensigtsmæssig måde, og at eleverne selv kan håndtere dem og få hjælp efter behov**

Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevernes oplevelse af konflikthåndtering ud fra et spørgsmål til eleverne (grad af målopnåelse)	72,5 %

64 % af eleverne synes **ikke** der er alt for mange konflikter i deres klasse

Gennemsnitlig score (0-100 %) på konflikthåndtering ud fra ét spørgsmål til forældrene	66,8 % (68,4)

De konkrete spørgsmål og deres scorer fremgår af det tekniske bilag. Da der i elevspørgeskemaet er spurgt anderledes i 2009 end i 2008, kan sammenligningstal ikke bringes.

☐	Vurdering
☒	Det er opmærksomhedskrævende, at 18 % svarer i den negative halvdel (1, 2 eller 3), når det handler om en vurdering af, hvor tit det ender på en god måde, når nogen i klassen har været uvenner.
☐	Igangværende og planlagte tiltag
	Projekt skolemægling og konflikthåndtering under Faglighed for Alle øger elever og læreres kompetence til at håndtere konflikter.

5.3 *At skolerne sikrer alle elever en skolegang, som eleverne oplever som tryk, og hvor de ikke bliver udsat for vold eller mobning, og at skolen arbejder på at fastholde forældre på deres opdragelsesansvar*

Andel elever, der ikke er blevet mobbet inden for de sidste to måneder	88,5 % (84,4)
Andel elever, der ikke har deltaget i mobning af andre inden for de sidste to måneder	88,7 % (87,6)
Andel elever, der ikke i skolen er blevet slået eller sparket, så de er blevet kede af det, inde for de sidste to måneder (spørgsmål ikke stillet i 2008)	88,1 %
Andelen af elever, der ikke i skolen er blevet truet, så de blev bange, inden for de seneste to måneder	94,9 %
Gennemsnitlig score (0-100 %) på spørgsmål til eleverne om, hvor trygge de føler sig i skolen (grad af målopnåelse).	78,7 %
Gennemsnitlig score (0-100 %) på grundlæggende tryghed og trivsel ud fra to spørgsmål til forældrene	70,6 (65,2)

De konkrete spørgsmål og deres scorer fremgår af den tekniske rapport.

Kommentarer	
<i>Tryghed</i>	
Et af de seks spørgsmål, der anvendes i udregningen af målopnåelse af grundlæggende tryghed og trivsel, handler om oplevelse af tryghed i skolen. Dette resultat er en smule bedre end resultatet fra sidste år.	
Som et nyt spørgsmål i 2009 har eleverne skullet svare på, om der dels er nogen, der har slået eller sparket dem, dels truet dem inden for de sidste 2 måneder.	
☐	Vurdering
☐	Forvaltningen anser de opnåede resultater omkring generel tryghed for tilfredsstillende. 100 % tryghed er ikke opnåeligt. Resultatet på spørgsmålene om trusler er ikke bekymrende. Andelen af elever, der er blevet slået eller sparket inden for de sidste to måneder, falder systematisk med alderen.
☒	Igangværende og planlagte tiltag
	Alle skoler er pålagt at udarbejde antimobningspolitikker. AKT-vejledere (Adfærd, kontakt og Trivsel) og konfliktmæglere øger elevernes oplevelse af, at der er hjælp at få, hvis man ikke føler sig tryk.
<i>Mobning</i>	
Mobningen er faldet væsentligt siden 2008. Forbedringen gælder både mobning i almindelighed, der er faldet med en tredjedel (fra 16 til 11 %) og andelen af elever, der er udsat for daglig mobning.	
☐	Vurdering
☒	Der er sket en klar forbedring på dette område. Men målet er, at intet barn bliver mobbet. Med de initiativer, som er igangsat i Faglighed for Alle med konflikthåndtering og klasseledelse, forventes en nedbringelse af antallet af børn, der oplever mobning.

5.4 **At lærerne praktiserer god klasseledelse, som sikrer arbejdsro og skaber rum for læring og fordybelse**

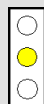
Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevernes oplevelse af god klasseledelse og rum for læring ud fra fire spørgsmål til eleverne (grad af målopnåelse) -----	53,4 % (53,7)
Gennemsnitlig score (0-100 %) på klasseledelse og rum for læring ud fra ét spørgsmål til forældrene -----	68,0 % (66,7)
Spørgsmålene vedrører stemningen i klassen samt arbejdsro og mulighed for at koncentrere sig.	

Kommentarer

Forældrenes besvarelser er på dette område mere positive end elevernes. Tallene er næsten uændrede fra sidste år og svarer til de landsdækkende resultater

DPU's følgeforskning på baggrund af PISA-København har set på, hvad der karakteriserer skoler, som har bedre resultater end forventeligt. Et gennemgående træk ved disse skoler er klarhed mht. formål og kommunikationsformer samt en konsekvent fastholdelse af disse i undervisningsforløbet.

Vurdering

Resultaterne omkring elevens og forældres oplevelse af klasseledelse er ikke fuldt tilfredsstillende. Selvom der er tale om en lille forbedring i forhold til 2008, er der for stor en del af eleverne, der oplever det svært at koncentrere sig i timerne og som oplever en del uro i timerne. Det levner plads til forbedring og udvikling, og der er fortsat behov for at styrke lærernes klasseledelse.

Igangværende og planlagte tiltag

Projekt klasseledelse fortsætter i dette skoleår. Både nyansatte og øvrige lærere i hele byen får desuden tilbudt kurser i klasseledelse. Desuden udarbejder forvaltningen et inspirationskatalog til skolerne om klasseledelse.

Endvidere har forvaltningen taget initiativ til, at der oprettes et pd-modul i klasseledelse, som tilbydes lærere med praktisklæreruddannelse, således at de med denne uddannelseskombination kan varetage en lokal funktion som undervisningsvejleder.

5.5 **At skolerne giver alle elever udfordringer, der afspejler et højt forventningsniveau men også den enkelte elevs kapacitet**

Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevens faglige udbytte ud fra tre spørgsmål til eleverne (grad af målopnåelse)	68,0 % (67,3)
Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevens faglige og sociale udbytte ud fra fire spørgsmål til forældrene	65,5 % (66,7)
Spørgsmålene vedrører det faglige udbytte, lærernes evne til at engagere, udviklingen af sociale færdigheder og tilpassede forventninger.	

Kommentarer

Der er i opgørelsen lagt til grund, at det er optimalt, hvis eleverne arbejder med opgaver, der er lidt svære, og at eleverne skal gøre sig umage for at følge med i timerne.

Svarene på spørgsmålene om, hvor svære/lette opgaverne er, og hvor megen umage eleverne skal gøre sig, er stort set identiske med sidste år. Det tyder på, at der fortsat kan stilles højere forventninger til elevernes indsats og formåen.

Vurdering

Oplevelsen af fagligt udbytte og forventningsniveau er ikke helt tilfredsstillende. Ambitionsniveauet kan godt hæves noget.

Igangværende og planlagte tiltag

Det er forvaltningens vurdering, at det generelle fokus på evaluering og på elevpræstationer vil betyde, at eleverne kommer til at opleve større forventninger fra lærerside. Styrket klasseledelse vil ligeledes bidrage til at tydeliggøre forventningerne. Forvaltningen har, som en del af Faglighed for Alle, forskellige aktiviteter med særligt fokus på de fagligt stærke elever. Indsatsen omkring profilskoler forventes at betyde, at flere elever og forældre oplever spændende faglige udfordringer.

5.6 **At skolerne skaber meningsfulde læringsammenhænge, som overskrider det enkelte individ og som forholder sig til en forpligtende horisont af idealer, fortællinger og fællesskaber**

Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevernes oplevelse af **meningsfuldhed og læreropmærksomhed** ud fra tre spørgsmål til **eleverne** (grad af målopnåelse) **62,8 %**

Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevernes **lyst til at lære i undervisningen** (grad af målopnåelse) **74,4 %**

Spørgsmålene vedrører oplevet meningsfuldhed og læreropmærksomhed på den enkelte elevs indsats. Da der er spurgt anderledes i 2009 end i 2008, kan sammenligningstal ikke bringes

Kommentarer

I forhold til den overordnede målsætning om meningsfulde læringsammenhænge m.v. har forvaltningen kun data på nogle delelementer heraf, men disse aspekter er vigtige elementer for elevernes motivation og nysgerrighed.

Tre fjerdedele af eleverne svarer i den positive halvdel på spørgsmålet om, hvad de synes om at gå i skole for tiden, et resultat, der svarer til de landsdækkende. 3 % af eleverne svarer, at de aldrig kan se meningen med det, de laver i timerne.

DPU's følgeforskning på baggrund af PISA-København har set på, hvad der karakteriserer skoler, som har bedre resultater end forventeligt. Et gennemgående træk er, at man på disse skoler er i stand til at fastholde fokus på undervisningens faglige indhold, selv om opmærksomheden undertiden må rettes mod fx sociale aspekter. Det betyder således, at det er vigtigt, at den enkelte lærer holder undervisningens faglige spor og er tydelig omkring helheden og de enkelte aktiviteterets formål.

Vurdering
Det er positivt, at 82 % svarer i den positive halvdel på spørgsmålet, om de normalt har lyst til at lære i undervisningen.

Det er afgørende for elevernes udbytte af skolegangen, at de kan se meningen med det, som sker i undervisningen. Det kan 75 % som regel. På den anden side er det ikke tilfredsstillende, at sammenlagt 9 % svarer i den negative tredjedel af skalaen.

Igangværende og planlagte tiltag
Igangværende og planlagte aktiviteter om klasseledelse vurderes at ville øge elevernes oplevelse af meningsfuldhed.

5.7 *At skolerne anvender, udvikler og kvalificerer undervisningsformer og evalueringsformer, hvor børn og unge i højere grad indgår i diskussioner, hvor de lytter og respekterer klassekammeraternes meninger og formulerer deres egne meninger*

Andel af skoler, der har **udarbejdet principper for elevernes inddragelse i tilrettelæggelse af undervisningen** ----- **38 % (27)**

Gennemsnitlig score (0-100 %) på brug af **elevfeedback på undervisningen**, ud fra to spørgsmål stillet til **skolerne** (grad af målopnåelse) **54,6 % (50,7)**

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **elevmedbestemmelse i forhold til undervisningsformer** ud fra to spørgsmål til **eleverne** (grad af målopnåelse). Da der er spurgt anderledes i 2009 end i 2008, kan sammenligningstal ikke bringes **44,8 %**

Kommentarer

Elev-feedback på undervisningen

De 54,6 % dækker over to meget forskellige delværdier. Der er således 54,6 % (63) målopfyldelse i forhold til brug af mundtlig feed-back, mens der kun er 43,7 % (39) målopfyldelse på skriftlig feed-back. Det er forvaltningens vurdering, at hvis ikke skriftlig feed-back anvendes, risikerer man, at nogle elever ikke kommer til orde og at de fremhørte synspunkter ikke fastholdes.

Vurdering
Det er tilfredsstillende, at målopfyldelsen mht. brug af skriftlig elevfeedback på undervisningen trods alt er steget, men 44 % målopfyldelse er ikke godt nok. Det er også tilfredsstillende, at procenten af skoler der har udarbejdet principper for elevernes inddragelse er steget fra 27 til 38 %. Men 38 % er ikke godt nok. På spørgsmålet om elevmedbestemmelse på undervisningsformer er målopfyldelsen (med ændret formulering af spørgsmålene) som sidste år ca. 45 % - heller ikke godt nok.

Sunde børn

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 8 er:

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

8. Kvalitet betyder, at eleverne bevæger sig så meget som muligt i skolen og generelt får tilstrækkelig motion

Kvalitetsbeskrivelse 8 styrkes ved ...

8.1 **At forvaltningen har iværksat nødvendig efteruddannelse i forhold til idræts- og svømmelærere, og at skolen prioriterer, at lærere, der underviser i idræt, er fagligt kvalificerede**

Andelen af timer i **idræt** på skolerne under ét, som varetages af lærere, der har **linjefag, eller tilsvarende faglig uddannelse** **80,0 %**
(74,6)

Andelen med **lignende kvalifikationer** ----- **19,3 %**
(22,1)

Kommentarer

Selvom mange idrætslærere brænder for deres fag, ved man, at en del stopper tidligt med at undervise i idræt. På den baggrund er det glædeligt, at andelen af linjefagsuddannede, der varetager undervisningen i idræt, er på højde med fag som fysik/kemi og matematik.

Vurdering

Det er tilfredsstillende, at lærerne i idræt er fagligt kvalificerede.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen udbyder ikke længere linjefagsuddannelse med central støtte.

8.2 **At skolen giver gode muligheder for at lege og bevæge sig indendørs og udendørs, at elever faktisk bevæger sig tilstrækkeligt, og at idrætsundervisningen er mangfoldig og inspirerende**

Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevernes oplevelse af deres **faktiske fysiske udfoldelser** ud fra to spørgsmål stillet til eleverne (grad af målopnåelse) ----- **55,2 %**
(55,2)

Spørgsmålene vedrører omfanget af bevægelse i alt og specifikt uden for idrætstimerne samt graden af fysisk anstrengelse.

Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevens **tilfredshed med idrætsundervisningen** ud fra to spørgsmål stillet til eleverne (grad af målopnåelse) **59,6 %**
(59,7)

Spørgsmålene vedrører variation og generel tilfredshed.

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **muligheder for at lege og bevæge sig** ud fra et spørgsmål stillet til **forældrene** ----- **62,5 %**
(61,6)

Elevernes fysiske aktivitet

Antallet af elever, der kommer tæt på målsætningen om, at elever skal bevæge sig og være fysisk aktive i mindst 60 minutter på en skoledag er stort set det samme som sidste år. 27 % af eleverne svarer, at de rører sig mere end 60 minutter og 37 % mellem 30 og 60 minutter.

Elevernes tilfredshed med idrætsundervisningen

Eleverne er generelt tilfredse med kvaliteten af idrætsundervisningen. De synes, at den er alsidig, og at de får mulighed for at prøve mange idrætsgrene. Intensiteten i idrætsundervisningen kunne derimod godt være højere, så flere elever oplever, at de må anstrenge sig.

Samtidig oplever forældrene, at eleverne har gode muligheder for at lege og bevæge sig i skolen.

Vurdering

Det er tilfredsstillende, at flere elever er fysisk aktive i skolen og oplever kvalitet i idrætsundervisningen, mens det er mindre tilfredsstillende, at eleverne så sjældent må anstrenge sig.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen fortsætter bestræbelserne på at styrke bevægelse og fysisk aktivitet generelt i skolen og kvaliteten af idrætsundervisningen. Desuden vil der som led i arbejdet med en generel sundhedspolitik på skolerne blive udarbejdet et oplæg til idræts- og bevægelsespolitik.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 9 er:

9. Kvalitet betyder, at eleverne er sunde og har forståelse for og viden om den betydning, som økologi, mad og bevægelse har for deres sundhed

En overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i forældrenes vurdering af skolens indsats for at fremme elevernes sundhed.

Forældrenes tilfredshed med **skolens indsats for at fremme sundhed** (grad af målopnåelse)

58,2 %
(56,9)

Kvalitetsbeskrivelse 9 styrkes ved ...

9.1 At forvaltningen og skolerne sikrer, at eleverne har mulighed for at få sund mad, frugt og vand i løbet af skoledagen, så de har gode forudsætninger for at lære

6,5 % af eleverne køber på en gennemsnitlig dag et måltid i skoleboden.

Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevernes oplevelse af den mad, de kan købe på skolen **37,4 %**

I alt 43 almenskoler indgik i 2008/09 i den kommunale skolemadsordning (Køss), 2 havde egen madordning uafhængig af Køss, 1 fungerede som madskole, dvs. producerer selv sin mad, og 9 skoler havde ingen madordning.

Det er kun skoler med en Køss ordning (Københavns sunde skolemad), der indgår i beregningerne.

	Vurdering Det er ikke tilfredsstillende, at så få elever benytter skolemadsstilbuddet, og det er heller ikke tilfredsstillende at tilfredsheden med maden ikke er højere.
	Igangværende og planlagte tiltag Med den nye skolemadsordning der er starter efteråret 2009 er der en forventning om at langt flere elever vil benytte skolemadsordningen. Med den nye skolemadsordning satses i høj grad på de store elever, der kun i begrænset omfang har benyttet den tidligere ordning. Det er målet, at maden har en højere kulinarisk kvalitet, og der arbejdes med rammerne for måltiderne på skolen. Der er udviklet en række redskaber, som skal gøre det nemmere for lærerne/skolerne at sætte maden, måltidet og dets betydning for bla. sundhed og trivsel på dagsorden.
	Herudover bliver 5 skoler madskoler med eget produktionskøkken, hvor maden laves på skolen.

9.2 At forvaltningen og skolerne sikrer, at skolerne er miljøcertificerede, og at skolen arbejder pædagogisk med miljøspørgsmål

Andel af skoler som er **miljøcertificeret juni 2009** **21 % (21)**

De resterende skoler forventes certificeret i juni 2010.

Skolernes gennemsnitlige andel af elever, der har været inddraget i miljøaktiviteter i løbet af skoleåret 2008/09:

33 % af eleverne på 1.-3. klassetrin

32 % af eleverne på 4.-6. klassetrin

33 % af eleverne på 7.-9. klassetrin

52 % målopfyldelse i forhold til **tekniske miljøaktiviteter** - med lige stor vægt på det udmeldte indsatsområde (energi) og selvvalgte miljømålsætninger

49 % målopfyldelse i forhold til **miljøpædagogiske** aktiviteter - med lidt større vægt på selvvalgte miljømålsætninger i forhold til det udmeldte indsatsområde (energi)

Kommentarer

I sammenligning med andre godkendte miljøcertificeringer i landet skiller Københavns Kommunes miljøcertificering sig ud ved ikke udelukkende at have fokus på besparelser på vand og energi m.m. I Københavns Kommune er hovedfokus på, at børnene udvikler miljøbevidsthed og miljøkompetence.

Ved implementering af den nye miljøledelsesmodel antages det, at mange skoler allerede arbejder med både miljøpædagogiske og tekniske miljøaktiviteter, hvilket tallene bekræfter. Ligeledes ses det, at eleverne til en vis grad inddrages. Miljøledelses opgave er således at styrke og inspirere dette arbejde i en sådan grad, at BUF som hele kan blive certificeret i juni 2010.

14 skoler er blevet miljøcertificeret og recertificeret i 2008. Når andelen af certificerede skoler ikke er steget, skyldes det, at 10 skoler er blevet lagt sammen til 5.

	Vurdering 21 % miljøcertificerede skoler er på nuværende tidspunkt tilfredsstillende, men der er naturligvis et stykke vej til 100 %.
	Igangværende og planlagte tiltag Processen med implementering af den nye miljøledelsesmodel er påbegyndt, og dermed forventes det at samtlige skoler er miljøcertificeret juni 2010.

Udsatte børn

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 10 er:

10. Indsatsen for de udsatte børn rettes i højere grad mod forebyggelse end mod behandling, og problemerne fanges tidligt

En overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i forældrenes tilfredshed med kommunens håndtering af specialundervisningen

Målopfyldelse blandt forældre med børn i specialundervisningen, som er spurgt om tilfredshed med kvaliteten af henholdsvis muligheden for at modtage skolens specialundervisning (gennemsnitlig målopnåelse fra to spørgsmål)

62,0 %
(63,3)

Antal klager over visitation til specialundervisningstilbud for hele kommunen: 70 (68).

Oversigt over indstillinger til PPV og antal klager, fordelt på distrikter.

Distrikt	Antal indstillinger til PPV på skoleniveau i 2008/09 (niveau 1 + 2)	Antal klager
Amager	67	5
Bispebjerg	103	2
Indre By	64	4
Nørrebro	192	2
Valby	167	2
Vanløse / Brønshøj	209	4
Vesterbro/ Kgs. Enghave	125	1
Østerbro	265	19
I alt niveau 1 + 2	1192	39
Vidtgående specialundervisning niveau 3	262	31
I alt niveau 1 + 2 + 3	1454	70

Kommentarer

Tilfredshed

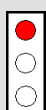
63 % af dem, der har svaret på spørgsmålet, er *tilfredse eller meget tilfredse* med kvaliteten af skolens specialundervisning. 17 % er *hverken tilfredse eller utilfredse*, og 19 % er *utilfredse eller meget utilfredse*

Klager

Der er gennemført en analyse af visitationen af børn med særlige behov (Rambøll 2007), som viste at der er stor forskel på visitationen i distrikterne. Der har været et øget fokus på samarbejde imellem det centrale og det decentrale niveau,

Forvaltningen er opmærksom på, at der i de seneste år har været en markant stigning i antallet af klagesager. Stigningen kan bl.a. forklares ved:

- at der træffes flere afgørelser om vidtgående specialundervisning
- at visitationsprocedurerne i PPR blev ændret til decentral visitation for skoleåret 2006/2007
- at der er en større bevidsthed blandt forældre om mulighederne for at klage
- at udviklingen i kapacitet og ressourcer til den vidtgående specialundervisning ikke har fulgt udviklingen i behovet

Vurdering

Resultaterne fra KL-kompasset er ikke tilfredsstillende og oven i købet for nedadgående.

Det ser ud til, at antallet af klagesager er stabilt, men da vi mangler en præcis dataindsamlingen vedrørende antallet af henvisninger til PPR er det vanskeligt at vurdere om antallet af klagesager er stigende eller faldende.

I forhold til vidtgående specialundervisning (niveau 3) er antallet af klagesager nedbragt med 11% i forhold til indkommende ansøgninger.

SRS har fået medhold fra UVM i 11 klagesager og der er forlig i 6 af klagesagerne.

Igangværende og planlagte tiltag

Forbedret dialog og inddragelse af forældrene.

Analyse af støtteformer for at sikre forbedret specialpædagogisk bistand og en styrkelse af tidlig indsats til børn og unge med særlige behov.

Udvikling af det interne samarbejde mellem Støtte, Rådgivning og Sundhed og PPR i distrikterne. (Specialreformen).

Visitationsudvalgene på niveau 2 skal i samarbejde med forældrene udarbejde undervisnings- og /eller fritidstilbud i tilfælde af afslag fra de centrale visitationsudvalg.

Kravspecifikationer i forbindelse med visitationsprocessen er under udvikling.

KIS registreringssystem igangsættes i løbet af efteråret 2009.

Kvalitetsbeskrivelse 10 styrkes ved ...

10.1 At skolerne systematisk registrerer bekymrende elevfravær og sikrer en umiddelbar reaktion på et sådant fravær

Type af elevfravær	Samlet antal elever i kommunen med sådant fravær	Antal fraværsdage af denne type pr. elev på skolerne (gennemsnit)
Ulovligt fravær	10.828	2,13
Bekymrende sygefravær	335	0,02
Bekymrende ulovligt fravær	523	0,06

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

Udsatte børn

Samlet fravær, inklusive ikke-bekymrende fravær		10,6
Elever med udarbejdet handleplan	46	

Ulovligt fravær betyder fravær, hvor skolen ikke i forvejen har givet tilladelse til fraværet, eller hvor hjemmet ikke efterfølgende har givet besked om (syge)fraværet.

Bekymrende betyder fravær, som enten omfatter mindst 5 sammenhængende fraværsdage, 7 fraværsdage inden for en periode på 20 dage eller 15 fraværsdage inden for en periode på 60 dage.

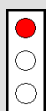
Tallene er baseret på optælling fra 1. august 2008 til 30. april 2009.

Kommentarer

Fra januar 2008 registrerer skolerne systematisk bekymrende elevfravær. Det første halvår har haft karakter af indkøring, således at tallene fra 2009/10 ikke kan sammenlignes med dem fra sidste år.

De nye regler betyder, at skolelederen skal sikre, at der reageres i hvert enkelt tilfælde ved bekymrende elevfravær ved kontakt til forældre og med mulighed for tidlig indsats ved samarbejde mellem lærere, PPR og evt. socialforvaltning.

Det samlede fravær omfatter alle former for fravær. Tallet er halvt så stort som det gennemsnitlige sygefravær hos skolens medarbejdere.

Vurdering

Tallene er bekymrende når det drejer sig om ulovligt fravær og bekymrende ulovligt fravær. Det er ikke tilfredsstillende, at skolerne kun har udarbejdet handleplaner for 46 elever i hele kommunen. Det svarer til 0,4 % af elever med bekymrende fravær.

Igangværende og planlagte tiltag

Projektet 'Tidlig og rettidig indsats', som også omfatter 0-6-årsområdet samt krav om tværfaglig indsats og fælles ansvar sammen med ansættelse af socialrådgivere på skolerne.

Denne kvalitet styrkes ved ...

10.2 **At forvaltningen og skolerne sikrer, at alle skoler har en uddannet AKT-vejleder (AKT= Adfærd, Kontakt og Trivsel) som arbejder på et kendt grundlag**

Andelen af alment skoler med uddannet **AKT-vejleder** **96,4 %**
(90,6)
Det er i København politisk besluttet, at der skal være en AKT-vejleder på alle alment skoler.

Der er i alt uddannet **92** (86) AKT-vejledere i København, inkl. vejledere under uddannelse.

Andelen af skoler, der har udarbejdet **principper for AKT-vejlederens virksomhed** **80 % (82)**

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

Kommentarer:

Forvaltningen har udsendt vejledende principper for AKT-vejlederne, og de er tilsyneladende i høj grad blevet anvendt som inspiration på skolerne. Procenten af skoler, som har udarbejdet lokale principper for AKT-vejledning, er over to år steget fra 74 % til 80 %. Det er dog hverken et lovkrav eller kommunalt besluttet, at skolerne skal udarbejde sådanne principper. Faldet sidste år skyldes skolesammenlægninger.

Vurdering

Det er tilfredsstillende, at der pga. tillægsbevillingen til Faglighed for Alle nu er uddannet det antal AKT-vejledere, der er politisk besluttet. Men nogle AKT-vejledere vil efter endt uddannelse få nyt job, og der vil – som tilfældet er med læse- og evalueringsvejledere – opstå behov for opfølgende uddannelse af vejledere, hvis skolernes behov skal kunne dækkes.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 11 er:

11. Indsatsen er i højere grad familieorienteret og rettet mod involvering og inddragelse af de ressourcer, der er i familierne

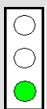
Kvalitetsbeskrivelse 11 styrkes ved ...

11.1 At forvaltningen styrker den tidlige, sammenhængende og familieorienterede indsats med ansættelse af socialrådgivere på skoler med overvægt af børn fra ressourcetsvage og socialt svage familier

Der er ansat **14,5 (10,5) socialrådgivere** (årsværk) i Socialcentrene pr. 1. august 2009 til varetagelse af opgaver på i alt **29 (22)** skoler.

Kommentarer

Socialrådgiveren skal indgå som en naturlig del af skolens liv og organisering og sikre tilknytningen til Socialforvaltningen. Halvvejsevalueringen af projektet fra november 2008 viser, at alle deltagere i projektet vurderer, at socialrådgivere på skolen forbedrer den forebyggende indsats over for børn og unge og deres familier, og et flertal mener at projektet faciliterer dialogen og kommunikationen mellem forvaltningerne samt det sociale system og familierne.

Vurdering

86 % af skoleledere, skolesocialrådgivere og børnefamilieteamchefer mener, at det tværfaglige og forebyggende samarbejde er blevet styrket.

Igangværende og planlagte tiltag

Projektet følger planlægning i Faglighed for Alle. I efteråret 2009 tilbydes de tværfaglige team på skolerne 3 dages kursus, der skal understøtte det tværfaglige samarbejde på de 29 skoler, hvor der er tilknyttet en socialrådgiver.

Forældresamarbejde

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstillene fra Kvalitetsrapport 2008

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 12 er:

12. Kvalitet betyder, at samarbejdet mellem skole og hjem har fokus på trivsel og forældreinddragelse og er suppleret med en klar og tydelig tilbagemelding til forældrene fra skolen om barnets faglige kompetencer og almindelige daglig trivsel og opførelse

Kvalitetsbeskrivelse 12 styrkes ved ...

12.1 ☞ At skolerne sikrer forældrene medindflydelse og at forældrene indgår som ligeværdig part i skole-hjemsamarbejdet

Grad af forældrenes **tilfredshed med skole-hjemsamarbejdet** ud fra tre spørgsmål stillet til forældrene (0-100 %)

71,9 %
(70,3)

Spørgsmålene vedrørte lærernes lydhørhed samt samarbejdet generelt og specifikt om eleven.

12.2 ☞ At skolerne sikrer forældrene en større indsigt i barnets faglige standpunkt og udvikling, og at de har oplevet at kunne gøre en positiv forskel i forhold til deres barns faglige udvikling

Andel af samtlige elever, hvis hjem har deltaget i ...

Samtaler med fokus på evaluering: **94,5 %** (90,5)

Klasseforældremøder: **79,0 %** (77,5)

Arrangementer på skole /afdelingsniveau: **82,1 %** (72,9)

Andel af elever, som har fået udarbejdet **elevplaner** i skoleåret 2007/08

99,0 %
(98,8)

Det er et bekendtgørelseskrav, at der udarbejdes elevplaner for alle elever hvert år.

Kommentarer

Tilfredshed med skole-hjem-samarbejdet

Der er en svag fremgang, men stadig et stykke vej til fuld tilfredshed.

Skole-hjem møder

Besvarelserne relaterer sig til spørgsmål i skolelederskemaet. I tidligere kvalitetsrapporter har der været fokus på hjemmebesøg, men der udmeldes ikke længere ressourcer til de generelle hjemmebesøg. Hjemmebesøg, der knytter sig til elever med særlige behov, er fortsat en budgetdækket aktivitet, men da gennemførelsesprocenten har været bekymrende lav, er fokus på forældrekontakt gjort bredere, så evalueringssamtaler, klasseforældremøder og arrangementer på skolen kan betragtes som dækkende muligheder for kontakt mellem hjem og skole.

Af andre tiltag, som især henvender sig til hjem, der har børn med særlige behov kan nævnes forældreklasser, som findes på flere skoler i kommunen og endvidere de

integrationsmedarbejdere, der ansættes på en lang række skoler i løbet af efteråret 2009 med opgaver i relation til tosprogede elever med særlige behov.

Kvalitetsrapport 2008 har tillige AKF-rapporten som kilde i relation til forældresamarbejde, men AKF afleverede den afsluttende rapport primo 2009, hvor data alene baserer sig på undersøgelser i 2007 og 2008 og materialet indeholder dermed ikke nye data.

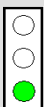
Vurdering

Det anses at være pæne resultater for skole-hjemsamarbejde, der viser, at der er god kontakt mellem hjem og skole. Da det er skolelederskemaet, der er kilde, bør forældregrundlaget dermed være repræsentativt. Der er stigning i alle former for forældrekontakt, hvad der indikerer, at det ikke kun de ressourcestærke elevers hjem er repræsenteret.

Elevplaner

Det er et lovkrav, at der udarbejdes elevplaner, og måltallet skal derfor nå 100 %, og med en gennemførelsesprocent på 99 % er målet næsten nået og i øvrigt forbedret i forhold til 2008 (98,8 %).

Skolerne får central støtte til hvert år at gennemføre to evalueringssamtaler (i alt 40 minutter) med hver elevs forældre (1.-9. klasse). Samtalen skal tage afsæt i de udarbejdede elevplaner. Der er gennemført samtaler med 94,1 % (2008: 90,5 %) af disse samtaler med fokus på evaluering.

Vurdering

At 99 % af eleverne har fået udarbejdet de lovpligtige elevplaner må betragtes som tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

På de ganske få skoler, hvor der endnu ikke i fuldt omfang udarbejdes elevplaner eller gennemføres samtaler med hjemmene med fokus på evaluering, vil det blive taget op i Resultatsamtalen 2009.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 13 er:

13. Kvalitet betyder, at enhver voldelig, krænkende eller forstyrrende adfærd medfører en handling fra skolen, som fastholder forældrenes ansvar for børnenes opdragelse

Kvalitetsbeskrivelse 13 styrkes ved ...

13.1 At skolerne har en politik for skole-hjemsamarbejdet, som er kendt af alle og som alle ansatte efterlever

Andel af skoler, som har udarbejdet principper på området

100 %

Disse principper er tilgængelige på skolens hjemmeside.

(97,5)

Kommentarer

Samtlige skoler har nu udarbejdet principper for skole-hjemsamarbejdet

Vurdering

Resultatet er tilfredsstillende..

Skoleledelse

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 14 er:

14. Kvalitet betyder, at der på ledelsesniveau er etableret en resultat- og evalueringskultur, som modsvarer den, der styrkes i forhold til det pædagogiske arbejde

Kvalitetsbeskrivelse 14 styrkes ved ...

14.1 *At skoleledelserne sikrer et fokus på resultater, dokumentation og evaluering, som afspejles i skolens styringsredskaber og -former, og har indarbejdet systematiske registreringer, herunder test, i en pædagogisk praksis*

Andel af skoler, der har udarbejdet principper for pædagogisk praksis og udvikling, for eksempel gennem en udviklingsplan

92,3 %
(92,4)

Se i øvrigt under *Styrket faglighed*.

Kommentarer

Der er hverken statslige eller kommunale krav om udarbejdelse af principper for pædagogisk praksis og udvikling. Det er imidlertid i bekendtgørelsen om Kvalitetsrapporten et krav, at skolerne oplyser, om de har sådanne principper, og – hvis de har dem – da at lægge dem på skolens hjemmeside.

Indtil 2006 har det dog været et kommunalt krav, at skolerne havde udarbejdet en udviklingsplan som i almindelighed også indeholdt principper for pædagogisk praksis og udvikling.

Vurdering

Resultatet er tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

I 2010 gennemføres kursus for skoleledere og evalueringsvejledere

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 15 er:

15. Kvalitet betyder, at den enkelte skoleledelse har en professionsfaglig kapacitet, der afspejler den enkelte skoles behov

De kursiverede tal i parentes er sammenligningstallene fra Kvalitetsrapport 2008

Kvalitetsbeskrivelse 15 styrkes ved ...

15.1 *At lederne har en professionsfaglig videreuddannelse af et omfang og med et indhold, der afspejler den enkelte skoles behov*

I skolernes samlede ledelser har ...

48 (35)

diplom i ledelse

6 (4) master i ledelse

32 (24)

anden certificeret lederuddannelse

77 er i gang med at tage en af ovenstående lederuddannelser.

Kommentarer

Der er i 2007, 2008 samt 2009 afsat 2,3 mio. kr. årligt til diplomuddannelse for ledere. Der har i foråret 2009 været ca. 76 studieaktive skoleledere. Aktiviteten varierer og afhænger bl.a. af skoleledernes vekslende arbejdspress. Selvom forvaltningen forventer en større udnyttelse af midlerne i 2009 på grund af større deltagelse, vil forvaltningen ikke kunne udnytte rammen fuldt ud. Årsagen er, at lederne oplever et meget stort arbejdspress og ikke samtidig kan overskue deltagelse i et diplomstudie. Midlerne er bevilget over en 3-årig periode, men en diplomuddannelse tages typisk inden for en periode på 5 år, hvorfor forvaltningen forventer at midlerne overføres til de efterfølgende år for at kunne finansiere uddannelse for de skoleledere, der starter sent i bevillingsperioden. Forvaltningen arbejder aktuelt med at udvikle en model, der kan give skolelederne mulighed for at tage et diplommodul i en mere koncentreret form og i en kort periode, for at imødekomme deres problemer med at tilpasse studierne til hverdagen på skolerne. Hensigten er at alle københavnske skoleledere inden for en overskuelig tid vil kunne opfylde målsætningen om, at alle ledere skal have en diplomuddannelse.

Vurdering

Resultatet er nogenlunde tilfredsstillende, og der er en stigning i antallet af ledere, der vælger at tage en diplomuddannelse i ledelse, hvilket må betragtes som en positiv udvikling.

Igangværende og planlagte tiltag

Der arbejdes med forskellige muligheder for en diplommodel, der kan tilpasses skoleledernes arbejdsmæssige hverdag. Der er indledt dialog med skolelederforeningen om en løsning på problemet.

15.2 *At Københavns Kommune sikrer, at der er et ledelsesteam på den enkelte skole med en sammensætning, der modsvarer behovet*

Ud over 67 (71) skoleledere er der på skolerne ansat følgende ledere:

73 (83) pædagogiske afdelingsledere/viceinspektører/souschef

65 (66) administrative ledere

23 (32) afdelingsledere i øvrigt

25 (16) ledere af skolens læringsmiljø

20 (21) KKFO-ledere

Kommentarer

Den pædagogiske afdelingsleder er skolens souschef. Når alle skoler ikke pt. har en pædagogisk afdelingsleder, hænger det sammen med, at stillingen er en omdannelse af den hidtidige viceinspektørstilling, og at dette skift sker i forbindelse med naturlig afgang. Som et led i Faglighed for Alle og som følge af en ny budgetmodel har alle skoler fået tildelt ressourcer til administrativ leder i 2009. Der kan dog forekomme vakante stillinger på nogle af skolerne.

Faldet i antal ledere hænger sammen med nedlæggelser af to og sammenlægninger af 10 skoler pr. august 2008.

Andelen af skoler med KKFO-ledere svarer til det antal skoler, der har KKFO.

Vurdering

At ledelsesteamet er dækkende for de enkelte skolers behov.

Igangværende og planlagte tiltag

Ingen.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 16 er:

16. Kvalitet betyder, at der på den enkelte skole eksisterer et fysisk og psykisk arbejdsmiljø, som understøtter en kontinuerlig og kvalificeret arbejdsindsats fra den enkelte medarbejder

En overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i omfanget af medarbejderes fravær.

Medarbejderne på skolerne under ét har – ud over langtidsfravær – pga. sygdom i 2008 gennemsnitligt været **fraværende 9,4 dage (9,8)**.

Medarbejderne på skolerne under ét har i længerevarende fravær (perioder over 15 dage) i 2008 gennemsnit været **fraværende 12,9 dage (12,0)**

Det samlede gennemsnitlige fravær på årsplan udgør således **22,3 dage (21,8)**.

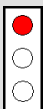
Tallene i parentes er 2007-tal.

Kommentarer

Sammenlignet med 2007 er skolernes samlede sygefravær steget med 0,5 dage. Skolerne har en lille stigning i langtidssygefraværet (0,9), og et lille fald i korttidssygefraværet (0,4) fra 07 til 08.¹

Ifølge trivselsundersøgelsen for 2008 oplever lærerne lavere arbejdsglæde end gennemsnittet for medarbejderne i kommunen. Det skyldes bl.a. dårligere fysisk arbejdsmiljø (støj og indeklima), og at de udsættes for vold og trusler om vold samt for et højt arbejdspress med mindre indflydelse på mængden af opgaver sammenlignet med resten af forvaltningens faggrupper. Disse faktorer vurderes at have indflydelse på det arbejdsrelaterede sygefravær. Til gengæld ligger lærerne pænt på mangfoldighed og mening i arbejdet.

¹ Tallene er opgjort i et nyt fraværssystem ved navn Rubin, hvorfor der ikke er fuld overensstemmelse mellem tidligere og nuværende sygefraværstal. Det er det nye system der er gældende freadrettet.

Vurdering

Stigningen i det samlede sygefravær er ikke tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

HR- og arbejdsmiljø fortsætter arbejdet med at skabe øget trivsel og reducere sygefravær inden for undervisningsområdet. Der er der stadig fokus på konflikthåndtering, stress, værktøjskasse vedr. sygefravær, kompetenceudvikling, MUS-koncept, lederudvikling og forbedring af det fysiske arbejdsmiljø. Sidstnævnte sker dels gennem Genopretningsplanen og gennem et støjprojekt, som laves i samarbejde med Nationalt Forskningscenter for Arbejdsmiljø.

Afbureaukratiseringsprojektet sigter på en forbedring af det psykiske arbejdsmiljø med fokus på bedre og lettilgængelige procedurer for udførelsen af de administrative opgaver. Som noget nyt indfører BUF i 2009 sundhedsordninger, som de enkelte skoler kan tilmelde sig. Ordningerne er finansieret af arbejdspladserne.

I forhold til reducere af langtidssygefravær er implementering af den nye sygefraværreform indledt.

Kvalitetsbeskrivelse 16 styrkes ved ...

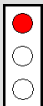
16.1 **At skoleledelserne arbejder på, at udskiftninger i medarbejdergrupper ikke får et omfang, som skaber problemer for kontinuiteten i arbejdet på skolen**

3,4 % af lærere er **fratrådt i perioden 1/9 2008-1/6 2009**

18 ledere er fratrådt i skoleåret 2008/2009.

Kommentarer

Det skal understreges, at procenten ikke medtager fratrædelser i forbindelse med nyt skoleår pr. 1. august. I disse tal er ikke medregnet skift til tilsvarende stilling på anden skole i kommunen. Da der er tale om forskellige opgørelsesmetoder i 2008 og 2009 er sammenligningstal ikke angivet. Forskellige undersøgelser peger på, at det især er nye og yngre lærere, der fratræder.

Vurdering

Tallet er utilfredsstillende højt ud fra en vurdering af, at fratrædelser midt i skoleåret bevirker manglende kontinuitet i undervisningen.

Igangværende og planlagte tiltag

Igangværende initiativer

- Introduktionskursus for alle nye lærere
- Nyuddannede og nyansatte lærere kan opnå en nedsættelse af timetallet til undervisning og andre opgaver mod at tiden anvendes til, at læreren opkvalificerer sig i relation til skolernes daglige liv og til samarbejdspartnere uden for skolen.

Kommende initiativer

- Karriereveje og udviklingsmuligheder skal synliggøres både for ansøgere og for medarbejdere. Dette kan bl.a. ske ved videregivelse af historier om karriereveje på kommunens jobsite, www.kk.dk/job
- Der er planer om at oprette funktioner på skoler som undervisningsvejledere, hvor praktiklæreruddannelsen kombineres med et nyt modul i klasseledelse. Funktionslærere med denne uddannelse vil være særligt egnede til at tage imod nye lærere.

Nøgletal

Københavns Kommune

Ud over den dokumentation, som i det foregående er knyttet til kvalitet i den københavnske skole, oplyses herunder en række nøgletal for kommunen, således som det er forlangt i bekendtgørelsen for Kvalitetsrapporter.

Antal folkeskoler i kommunen (august 2009)	66 (66)
Antal alment skoler: 56 (56)	
Antal specialskoler: 10(10)	
Antal alment skoler med modtagelsesklasser: 15 (15)	
Antal alment skoler med specialklasserækker: 8 (8)	
Antal spor pr. klassetrin i gennemsnit	2,44 (2,27)
Højeste værdi i kommunen: 3,6 (3,5)	
Laveste værdi i kommunen: 1,3 (1,2)	
Antal elever i alt inklusive specialskoler, specialklasser og modtagelsesklasser (sept. 2008)	31.211 (31.933)
Antal elever i almenundervisningen 1.-10. klasse: 25.958 (26.766)	
Antal elever i børnehaveklasser: 3.589 (3.553)	
Antal elever i modtagelsesklasser: 195 (308)	
Antal elever i specialundervisningen 1.419 (1.283)	
Antal af ovennævnte elever, som er tosprogede: 9.751 (9.820). Tosprogsprocent: 32,4	527 (461)
Antal almen-elever pr. alment skole i gennemsnit uden 10. klasse	
Højeste værdi i kommunen: 799 (827)	
Laveste værdi i kommunen: 190 (121)	
Andel af københavnske skolepligtige børn, der går i	
- folkeskoler (bh.kl.-10. klasse, normal-, modtage- og specialklasser): 72,5 (71,8)	
- privatskoler: 25,7 % (25,4)	
- efterskoler og ungdomsskoler: 1,8 % (2,8)	
Antal elever pr. klasse i gennemsnit	21,9 (21,3)
Højeste gennemsnitsværdi i kommunen: 27 (27,7)	
Laveste gennemsnitsværdi i kommunen: 16 (14,0)	
Andel af lærernes arbejdstid, som anvendes til undervisning (almenundervisningen)	37,3 % (36,0)
Højeste værdi i kommunen: 56,0 % (48,8) Kontroller Vanløse Skole	
Laveste værdi i kommunen: 28,3 % (31,6)	
Antal elever pr. lærer i gennemsnit (alment skoler)	13,9 % (13,8)
Højeste værdi i kommunen: 21,1 (31,8)	
Laveste værdi i kommunen: 7,1 (7,4)	
Udgift pr. elev, almenundervisningen i gennemsnit (kun undervisningsudgift)	32.645 kr. (32.815kr.)
Højeste værdi i kommunen: 62.806 kr. (57.499)	
Laveste værdi i kommunen: 21.039 kr. (22.565)	
Udgift pr. elev, dansk som andetsprogsundervisning i gennemsnit	11.820 kr. (11.706 kr.)
Samlet udgift omfattende almenundervisning, modtagelsesklasser og visse specialklasser (se teknisk bilag) 121.100.000 kr. fordelt på 10.237 elever (114.960.000 kr. fordelt på 9.820 elever.)	
De kursiverede tal i parentes er sammenligningsstallene fra Kvalitetsrapport 2008	